

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

BILTEN
O SIGURNOSTI CESTOVNOG
PROMETA
2002.

Nakladnik

Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske

Kabinet ministra

Odjel za analitiku i razvoj

Ravnateljstvo policije

Odjel za sigurnost cestovnog prometa

Za nakladnika

Stiven Vladislavić

Urednik

Goran Volarević

Priredili

Vesna Bečić

Miron Huljak

Lektorica

Kornelija Baloković Krklec

Tisak i naslovna stranica

Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske

Naklada

500 primjeraka

ISSN 1331-2863

SADRŽAJ**Stranica**

UVOD	4
BROJČANI POKAZATELJI O CESTOVNOM PROMETU	5
VOZILA I VOZAČI	6
CESTE	10
PROMETNE NEZGODE	11
Prometne nezgode s nastradalima prema policijskim upravama	12
Prometne nezgode prema značajkama ceste	14
Prometne nezgode prema stanju površine kolnika	16
Prometne nezgode prema meteorološkim uvjetima	17
Vrijeme zbivanja prometnih nezgoda s nastradalima i njihove posljedice	18
Vrste prometnih nezgoda	19
NASTRADALI SUDIONICI U PROMETNIM NEZGODAMA	22
Posebna stanja	23
Vozači bez položenog vozačkog ispita	25
Nastradala djeca	28
Uporaba sigurnosnog pojasa i zaštitne kacige	28
Vrijeme smrti sudionika	29
Nastradali pješaci	29
Djeca pješaci	30
Stranci kao sudionici prometnih nezgoda	31
OKOLNOSTI KOJE SU PRETHODILE NEZGODI, POGREŠKE SUDIONIKA U PROMETU I POSLJEDICE	31
KAZNENA DJELA PROTIV SIGURNOSTI JAVNOG PROMETA	35
INTERVENCIJE I PODUZETE MJERE	35
ZAKLJUČAK	36
PRILOG I. - Tablični prikaz prometnih nezgoda s posljedicama prema policijskim upravama i postajama	37
PRILOG II. - Prometne nezgode s poginulim osobama koje su prouzročili mladi vozači	42

U V O D

Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske već dvadeset devet godina izdaje svoju redovitu godišnju publikaciju *Bilten o sigurnosti u cestovnom prometu*. Osim što su iskazani opći brožčani pokazatelji, koji se odnose na prikaz stanja sigurnosti u cestovnom prometu, u Biltenu su sadržani i podaci o stanju i kretanju te međusobnoj ovisnosti drugih, ne manje značajnih, čimbenika sigurnosti cestovnog prometa kao što su sudionici u prometu, vozila, stanje cestovne mreže i vrste cesta, okoliš i njegov utjecaj na sigurnost te podaci o prometnim nezgodama, njihovim uzrocima i posljedicama u usporedbi sa stanjem iz prethodnih godina.

Bilten je sastavljen po metodologiji praćenja koja se primjenjuje od 1995. godine i koja je većim dijelom u skladu s metodologijom praćenja prometnih nezgoda u većini europskih zemalja kao i s preporukama UN/ECE (*United Nations/Economic Commission for Europe*) o statističkom praćenju prometnih nezgoda.

“Tablični prikaz prometnih nezgoda prema policijskim upravama i postajama” otisnut je na kraju u sklopu “Priloga I.”

NAPOMENA: Sve brožčane vrijednosti i slovne napomene iskazane u zagradama (...) odnose se na 2001. godinu.

BROJČANI POKAZATELJI O CESTOVNOM PROMETU

Godina	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	INDEKS 02/01.
Broj registriranih vozila na motorni pogon	1 241 522	1 323 653	1 401 010	1 494 745	1 571 775	105,2
- pravna osoba	122 387	127 689	136 087	151 243	169 254	111,9
- fizička osoba	1 119 135	1 195 964	1 264 923	1 343 502	1 402 521	104,4
Broj registriranih motornih vozila	1 141 567	1 234 579	1 302 307	1 354 022	1 415 975	104,6
- pravna osoba	113 950	128 370	136 589	138 457	155 433	112,3
- fizička osoba	1 027 617	1 106 209	1 165 718	1 215 565	1 260 542	103,7
Broj novoregistriranih vozila na motorni pogon	114 789	111 023	113 687	135 914	128 793	94,8
- pravna osoba	17 099	14 782	17 267	25 651	31 620	123,3
- fizička osoba	97 690	96 241	96 420	110 263	97 173	88,1
Broj novoregistriranih motornih vozila	96 550	99 834	103 604	121 957	113 020	92,7
- pravna osoba	15 513	14 093	16 840	23 998	29 956	124,8
- fizička osoba	81 037	85 741	86 764	97 959	83 064	84,8
Broj stanovnika na jedno vozilo na mot. pog.	3,9	3,6	3,4	2,9	2,8	-
Dužina cesta u kilometrima	27 919	28 009	28 123	28 274	28 343	100,2
- autoceste	354	371	402	419	446	106,4
- poluautoceste i brze ceste	125	161	155	256	264	103,1
Broj prometnih nezgoda:	67 982	68 798	73 387	81 911	86 611	105,7
a) s nastradalim osobama	12 846	12 958	14 430	15 656	17 071	109,0
- s poginulim	569	589	578	577	571	99,0
- s ozlijeđenima	12 277	12 369	13 852	15 079	16 500	109,4
b) s materijalnom štetom	55 136	55 840	58 957	66 255	69 540	105,0
Broj nastradalih osoba	18 764	18 765	21 156	22 740	24 550	108,0
- poginuli	646	662	655	647	627	96,9
- ozlijeđeni	18 118	18 103	20 501	22 093	23 923	108,3
Broj zabilježenih kaznenih djela (članci 272. i 273. KZ RH)*	2 651	2 467	2 569	2 621	2 542	97,0
Broj počinitelja kaznenih djela *	2 518	2 356	2 439	2 475	2 391	96,6
Broj utvrđenih prekršaja	1 203 822	1 200 520	931 262	816 480	1 030 115	126,2
- za koje su podneseni zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka	300 715	307 590	186 966	193 181	198 394	102,7
- za koje su naplaćene novčane kazne na mje -za koje su ostavljene uplatnice	903 107	892 930	744 296	623 299	389 457	62,5
-pravnih i odgovornih osoba					436 714	
					5 550	
Broj vozača vozila na motorni pogon	1 701 736	1 753 749	1 801 817	1 857 292	1 920 321	103,4

VOZILA I VOZAČI

Zaključno s 31. prosincem 2002. godine u Republici Hrvatskoj registrirano je 1 571 775 vozila na motorni pogon (od čega 1 415 975 motornih vozila) i 1 920 321 vozač. Gotovo svaki treći stanovnik (2.8) imao je jedno vozilo na motorni pogon, svaki treći (3.1) jedno motorno vozilo, a svaki drugi (2.3) vozačku ispravu. Sve tri veličine gotovo su iste kao i prethodne godine. U odnosu na 2001. godinu registriranih vozila na motorni pogon više je za 77 030 vozila ili 5.2 posto kao i vozača za 63 029 ili 3.4 posto.

Novoregistriranih vozila na motorni pogon manje je za 7 121 ili 5.2 posto u odnosu na prethodnu godinu.

Prema vrsti vlasništva kod fizičkih osoba bilo je 1 402 521 vozilo na motorni pogon ili 89.2 posto, a kod pravnih osoba 169 254 ili 10.8 posto od ukupnog broja registriranih vozila. U usporedbi s prethodnom godinom, vozila u posjedu fizičkih osoba više je za 59 019 ili 4.4 posto, a u posjedu pravnih osoba za 18 011 ili 11.9 posto.

U posljednjih deset godina povećao se broj registriranih vozila na motorni pogon za 829 105 vozila ili 111.6 posto. 2002. godine je registrirano i 29 238 priključnih vozila, od čega 11 308 kod pravnih osoba, a 17 930 kod fizičkih osoba, što je za 1719 ili 6.2 posto više nego prethodne godine (kod pravnih osoba više je za 731 ili 6.9 posto, a kod fizičkih za 988 ili 5.8 posto). Novoregistriranih priključnih vozila bilo je 2559, a prethodne 2112 (njihov broj u stalnom je porastu).

Tablica 1

Opći podaci od 1993. do 2002.

Godina	Broj registriranih vozila na motorni pogon	Broj novoregistriranih vozila na motorni pogon	Broj stanovnika na jedno vozilo na motorni pogon	Broj vozača	Broj prometnih nezgoda		Broj poginulih osoba	Broj ozlijeđenih osoba
					Ukupno	S nastradalim osobama		
1993.	742 670	72 035	6,4	1 891 947	58 188	11 529	855	15 596
1994.	825 852	86 652	5,8	2 091 074	62 120	12 846	804	17 679
1995.	841 167	92 879	5,7	1 452 849	61 656	12 668	800	17 665
1996.	1 008 878	99 744	4,7	1 526 667	59 420	11 740	721	16 182
1997.	1 142 201	141 693	4,2	1 628 919	61 685	11 652	714	16 234
1998.	1 241 522	114 789	3,9	1 701 736	67 982	12 846	646	18 118
1999.	1 323 653	111 023	3,6	1 753 749	68 798	12 958	662	18 103
2000.	1 401 010	113 687	3,4	1 801 817	73 387	14 430	655	20 501
2001.	1 494 745	135 914	2,9	1 857 292	81 911	15 656	647	22 093
2002.	1 571 775	128 793	2,8	1 920 321	86 611	17 071	627	23 923

Tablica 2

**Registrirana vozila na motorni pogon, motorna vozila, osobni automobili
i vozači po policijskim upravama u 2002. godini**

Policijska uprava	Broj stanovnika u tisućama (popis 2001.)	Broj registriranih vozila na motorni pogon	Broj reg. motornih vozila	Broj osobnih automobila	Broj vozača	Broj stanovnika		Broj vozača	
						na jedno voz. na mot. pog.	na jedan osobni automobil	na jedno voz. na mot. pog.	na jedno motorno vozilo
REPUBLIKA HRVATSKA	4 437	1 571 775	1 415 975	1 244 252	1 920 321	2,8	3,6	1,2	1,4
Zagrebačka	1 089	424 143	401 525	352 584	505 096	2,6	3,1	1,2	1,3
Krapinsko-zagorska	142	45 416	39 126	34 536	54 919	3,1	4,1	1,2	1,4
Sisačko-moslavačka	185	55 967	46 481	41 904	71 710	3,3	4,4	1,3	1,5
Karlovačka	142	46 762	40 595	36 201	57 543	3,0	3,9	1,2	1,4
Varaždinska	185	67 219	55 034	47 731	76 552	2,8	3,9	1,1	1,4
Koprivničko-križevačka	124	45 029	34 886	30 725	50 894	2,8	4,0	1,1	1,5
Bjelovarsko-bilogorska	133	47 262	36 347	31 497	53 296	2,8	4,2	1,1	1,5
Primorsko-goranska	305	132 728	124 286	110 291	162 078	2,3	2,8	1,2	1,3
Ličko-senjska	54	16 276	14 095	12 161	17 531	3,3	4,4	1,1	1,2
Virovitičko-podravska	93	28 311	22 333	19 714	34 468	3,3	4,7	1,2	1,5
Požeško-slavonska	86	26 256	21 130	18 853	46 950	3,3	4,6	1,8	2,2
Brodsko-posavska	177	47 590	40 990	36 460	64 297	3,7	4,9	1,4	1,6
Zadarska	162	52 211	49 466	42 773	64 987	3,1	3,8	1,2	1,3
Osječko-baranjska	331	96 325	82 842	74 181	125 810	3,4	4,5	1,3	1,5
Šibensko-kninska	113	36 012	33 545	29 313	42 537	3,1	3,9	1,2	1,3
Vukovarsko-srijemska	205	51 150	44 564	40 139	76 888	4,0	5,1	1,5	1,7
Splitsko-dalmatinska	464	162 647	155 232	132 997	191 049	2,9	3,5	1,2	1,2
Istarska	206	104 378	96 841	85 480	117 126	2,0	2,4	1,1	1,2
Dubrovačko-neretvanska	123	42 003	39 375	34 256	54 304	2,9	3,6	1,3	1,4
Međimurska	118	44 090	37 282	32 456	52 286	2,7	3,6	1,2	1,4

U usporedbi s prethodnom godinom, osobnih je automobila u prošloj godini više za 4.1 posto, teretnih automobila za 7.6 posto, kombiniranih automobila za 2.0 posto, mopeda za 15.5 posto, motocikala za 16.0 posto, radnih strojeva za 13.9 posto, traktora za 8.0 posto, radnih vozila za 6.3 posto i autobusa za 0.5 posto.

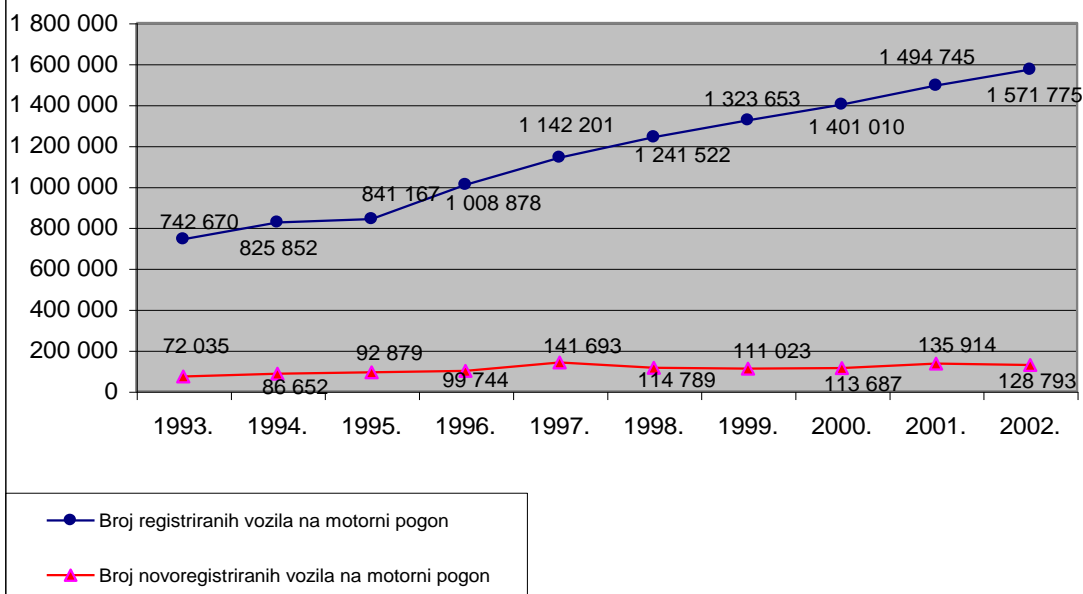
Novoregistriranih osobnih automobila u ovoj godini bilo je 95 214, što je za 13 419 ili 12.4 posto manje u odnosu prema 2001. godini.

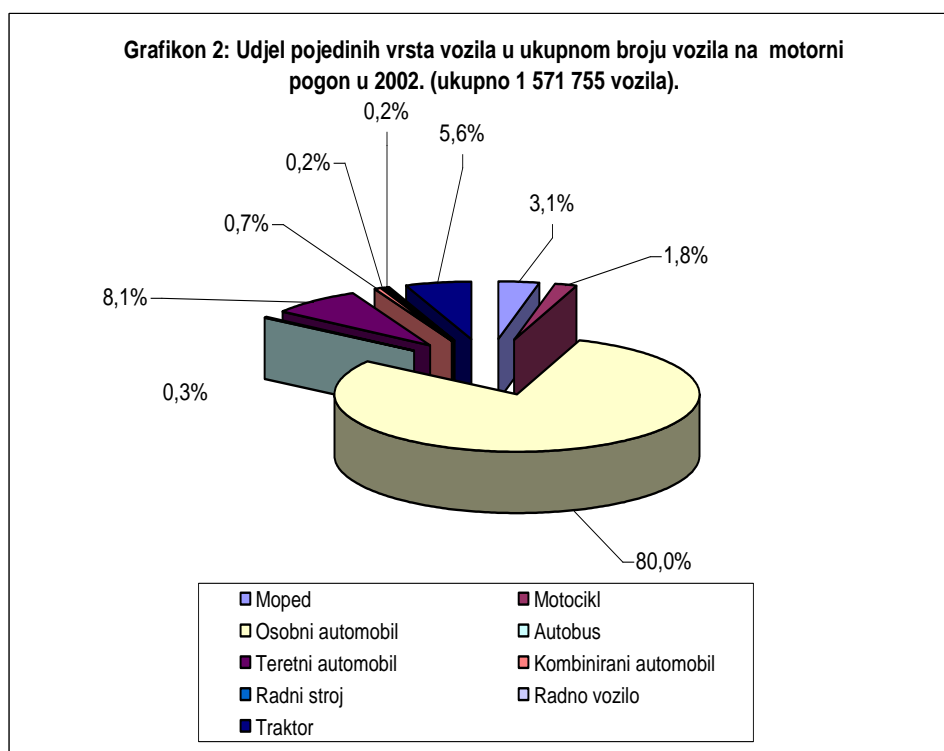
Tablica 3

**Registrirana vozila na motorni pogon prema vrstama vozila
po policijskim upravama u 2002.**

POLICIJSKA UPRAVA	VRSTE VOZILA									
	UKUPNO	MOPED	MOTOCIKL	OSOBNI AUTOMOBIL	AUTOBUS	TERETNI AUTOMOBIL	KOMBINIRANI AUTOMOBIL	RADNI STROJ	RADNO VOZILO	TRAKTOR
UKUPNO RH	1 571 775	57 107	28 188	1 244 252	4 792	128 955	9 788	3 779	2 718	92 196
Zagrebačka	424 154	9 547	5 590	352 584	1 042	39 555	2 767	972	840	11 257
Krapinsko-zagorska	45 415	1 229	730	34 536	172	3 349	338	140	73	4 848
Sisačko-moslavačka	55 966	1 909	570	41 904	112	3 481	413	106	166	7 305
Karlovačka	46 761	1 341	439	36 201	132	3 578	244	116	104	4 606
Varaždinska	67 218	2 590	810	47 731	173	5 934	385	196	116	9 283
Koprivničko-križevačka	45 028	1 515	497	30 725	39	3 376	248	95	69	8 464
Bjelovarsko-bilogorska	47 261	1 545	581	31 497	464	3 459	345	119	53	9 198
Primorsko-goranska	132 737	7 054	3 084	110 291	518	9 687	714	332	224	833
Ličko-senjska	16 274	387	139	12 161	45	1 641	107	53	51	1 690
Virovitičko-podravska	28 309	921	279	19 714	27	2 059	252	63	20	4 974
Požeško-slavonska	26 254	938	260	18 853	117	1 676	222	53	38	4 097
Brodsko-posavska	47 589	1 973	553	36 460	112	3 545	318	172	83	4 373
Zadarska	52 209	2 408	826	42 773	179	5 306	380	107	76	154
Osječko-baranjska	96 323	3 953	935	74 181	323	6 689	712	310	155	9 065
Šibensko-kninska	36 010	2 293	1 127	29 313	174	2 796	133	50	75	49
Vukovarsko-srijemska	51 148	1 455	370	40 139	158	3 527	368	165	71	4 895
Splitsko-dalmatinska	162 654	6 857	7 314	132 997	569	13 775	584	229	264	65
Istarska	104 376	5 574	2 506	85 480	170	8 010	673	345	113	1 505
Dubrovačko-neretvanska	42 001	2 480	1 119	34 256	177	3 592	229	41	82	25
Međimurska	44 088	1 138	459	32 456	89	3 920	356	115	45	5 510

Grafikon 1: Prikaz kretanja broja registriranih i novoregistriranih vozila na motorni pogon od 1993. - 2002.

Od 1 920 321 vozača vozila na motorni pogon zabilježenih u 2002. godini, 1 233 571 ili 64.2 posto su muškarci, a 686 750 ili 35.8 posto su žene. Vozača je više za 63 029 ili 3.4 posto u odnosu na prethodnu godinu. Od navedenog broja, muškaraca je više za 26 705 ili 2.2 posto, a žena za 36 324 ili 5.6 posto.

Tablica 4
Vozači vozila na motorni pogon prema dobnoj starosti i spolu u 2001. i 2002.

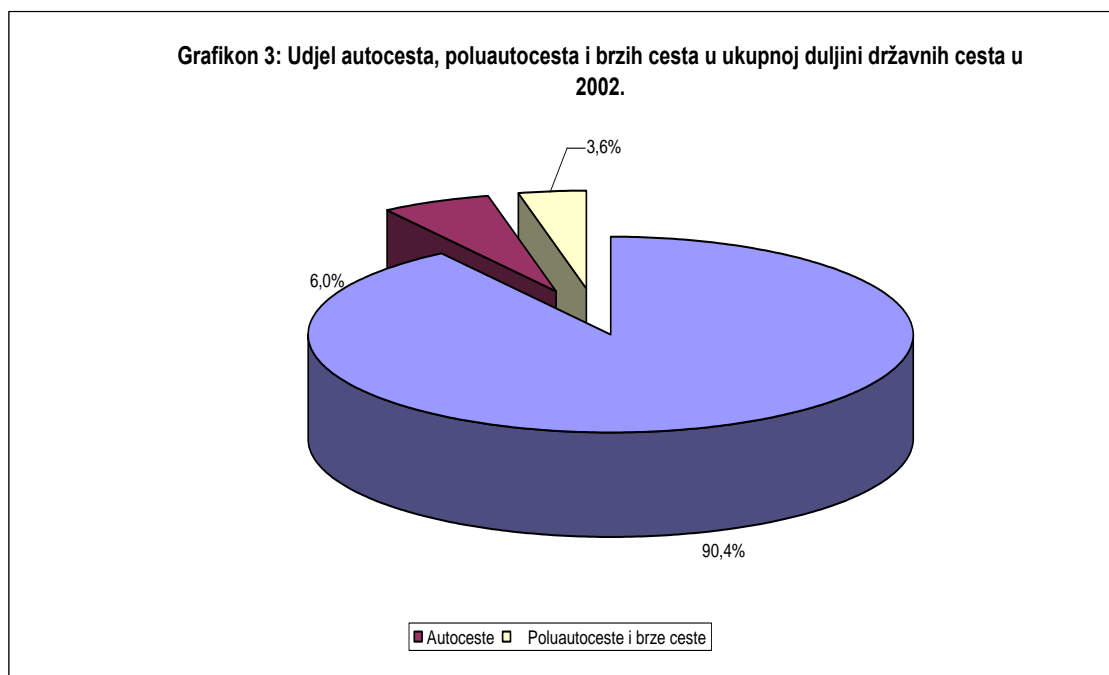
UKUPNO	Godina	Ukupno	Godine života							
			do 18	19-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i više	
			2001.	1 857 292	24 683	230 940	444 857	463 955	394 931	207 417
2002.	1 920 321	26 674	238 853	455 274	470 282	411 227	219 408	98 603		
SPOL	Muškarci	2001.	1 206 866	17 639	139 384	259 407	284 955	264 172	158 829	82 480
		2002.	1 233 571	18 613	142 248	261 657	285 488	272 022	164 095	89 448
	Žene	2001.	650 426	7 044	91 556	185 450	179 000	130 759	48 588	8 029
		2002.	686 750	8 061	96 605	193 617	184 794	139 205	55 313	9 155

CESTE

Krajem 2002. godine u Republici Hrvatskoj bilo je 28 343 km kategoriziranih cesta: 7423 km ili 26.2 posto državnih cesta, 10 544 km ili 37.2 posto županijskih i 10 376 km ili 36.6 posto lokalnih.¹ Od cjelokupne dužine državnih cesta 446 kilometara ili 1.6 posto su autoceste, a 264 kilometra ili 0.9 posto poluautoceste i brze ceste.²

Na jedan kilometar ceste dolazilo je 56 vozila (53).

Brzina porasta broja vozila u odnosu prema širenju cestovne mreže negativno utječe na prometnu sigurnost, a tomu pridonosi i vrlo loše stanje prometne signalizacije i cestovne opreme, okoliša, cestovnih objekata i inih pratećih sadržaja.

¹Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o razvrstavanju javnih cesta u državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste (Narodne novine . broj 98 od 9. studenog 2001.)

² Podatak tvrtke "Prometis" d.o.o.

PROMETNE NEZGODE

Unatoč porastu broja prometnih nezgoda za 5.7 posto stanje sigurnosti cestovnog prometa u 2002. godini obilježeno je smanjenjem broja poginulih i teško ozlijeđenih osoba.

Zabilježeno je 86 611 prometnih nezgoda, od čega 17 071 ili 19.7 posto s nastradalim osobama - s poginulima 571 ili 0.7 posto i ozlijeđenima 16 500 ili 19.1 posto te 69 540 ili 80.3 posto prometnih nesreća samo s materijalnom štetom. U tim nezgodama poginulo je 627 osoba odnosno 3.1 posto manje nego 2001. godine, teško ozlijeđenih manje je za 2.8 posto, a lakše ozlijeđenih osoba je više za 11.2 posto.

U 2002. godini prometnih nezgoda s nastradalim osobama je više za 1415 ili 9.0 posto, nezgoda s poginulim osobama je manje za šest nezgoda ili 1.0 posto, nezgoda s ozlijeđenima više je za 1421 ili 9.4 posto, a nezgoda samo s materijalnom štetom više je za 3285 ili 5.0 posto.

Tijekom 2002. godine u nezgodama su sudjelovala 161 623 vozila, od čega 15 735 ili 9.7 posto vozila inozemnih registarskih oznaka i 6148 ili 3.8 posto vozila nepoznatih registarskih tablica. Preostalih 139 740 vozila hrvatskih registarskih oznaka čine 8.9 posto ukupno registriranih vozila na motorni pogon u našoj državi.

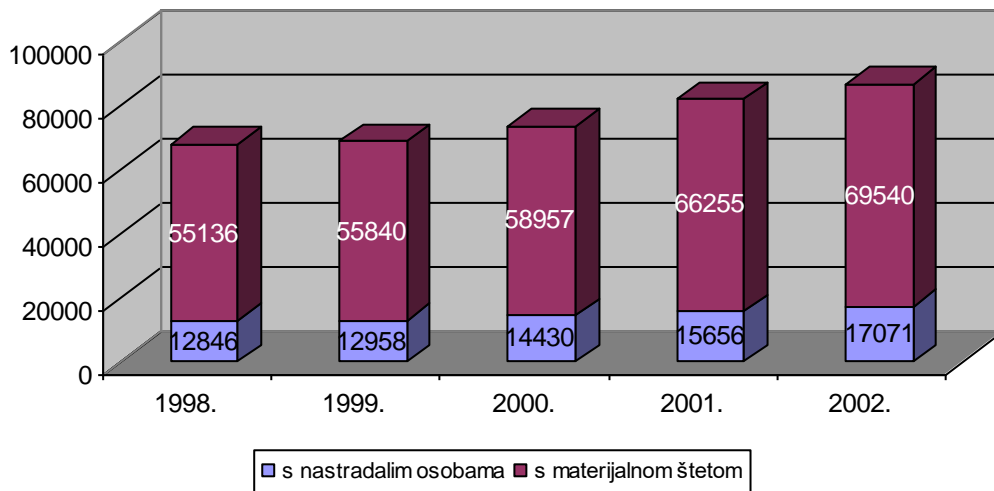
U 2002. godini u prometnim nezgodama na hrvatskim cestama je stradalo 24 550 osoba, od kojih 627 ili 2.6 posto smrtno (647 ili 2.8 posto), a 23 923 osobe ili 97.4 posto je ozlijeđeno (22 093 ili 97.1 posto). Uspoređujući podatke s podacima iz 2001., riječ je o smanjenju broja poginulih za 20 osoba ili 3.1 posto, ali povećanju broja ozlijeđenih za 1830 osoba ili 8.3 posto. Teško ozlijeđenih zabilježeno je 4477 (4604), a 19 446 (17 489) osoba je lakše ozlijeđeno. Prosječno, svakog dana zabilježeno je 237 (224) prometnih nezgoda, od čega 47 (41) s nastradalim osobama. U prosjeku svakoga dana stradalo je 67 (62) osoba, od kojih dvije smrtno (2).

Tablica 5

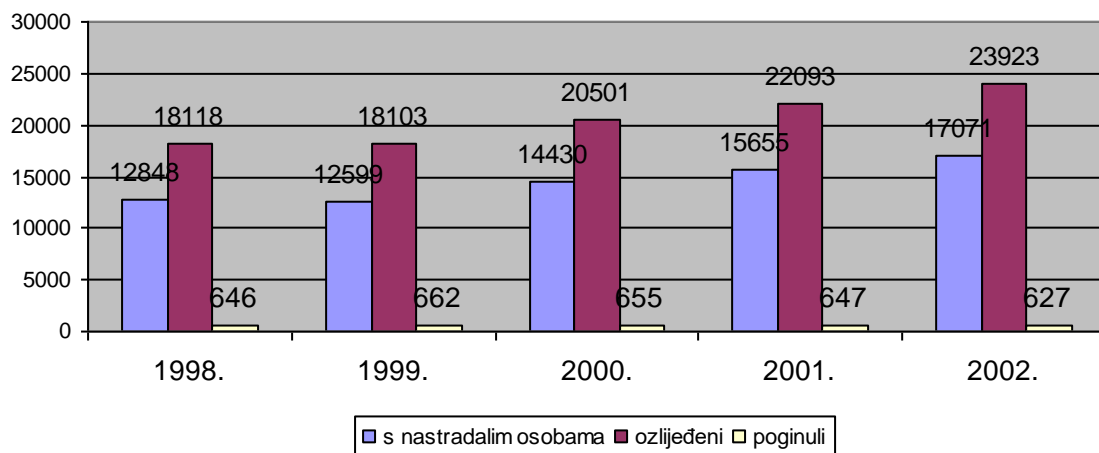
Poginuli i ozlijeđeni od 1998. do 2002.

Godina	Ukupno prometnih nezgoda	Poginuli			Ozlijeđeni		
		Ukupno	1998. = 100	Na 1000 nezgoda	Ukupno	1998. = 100	Na 1000 nezgoda
1998.	67 982	646	100,0	9,5	18 118	100,0	266,5
1999.	68 798	662	102,5	9,6	18 103	100,0	263,1
2000.	73 387	655	101,4	8,9	20 501	113,2	279,4
2001.	81 911	647	100,2	7,9	22 093	121,9	269,7
2002.	86 611	627	97,1	7,2	23 923	132,0	276,2

Graf 4: Broj prometnih nezgoda od 1998. do 2002.

Grafikon 5: Prometne nezgode s nastradalim osobama i nastradale osobe

Prometne nezgode s nastradalima prema policijskim upravama

Prema apsolutnim pokazateljima, od ukupnog broja nezgoda s nastradalim osobama u Republici Hrvatskoj, najviše je prometnih nezgoda bilo na području Policijske uprave zagrebačke 22.8 posto, zatim na području Policijske uprave splitsko-dalmatinske 10.5 posto te Policijske uprave primorsko-goranske 8.1 posto. Najmanje nezgoda s nastradalim osobama – 1.5 posto, zabilježeno je na području Policijske uprave požeško-slavonske.

Najviše poginulih također je zabilježeno na području Policijske uprave zagrebačke – 16.1 posto, potom na području Policijske uprave splitsko-dalmatinske 12.0 posto, Policijske uprave primorsko-goranske 9.3 posto i Policijske uprave

istarske 6.4 posto. Najmanje poginulih zabilježeno je u Policijskoj upravi požeško-slavonskoj 1.0 posto.

Prema broju prometnih nezgoda na tisuću vozila na motorni pogon na prvom je mjestu Policijska uprava ličko-senjska s 21.7 prometnom nezgodom, Policijska uprava zadarska s 18.0, šibensko-kninska s 15.3, brodsko-posavska s 14.9 i tako dalje.

Na stotinu tisuća stanovnika najviše je poginulih zabilježeno u Policijskoj upravi ličko-senjskoj s 27.9 poginulih, zatim u Policijskoj upravi karlovačkoj s 26.8 te šibensko-kninskoj s 20.4.

Prema broju ozlijeđenih osoba na stotinu tisuća stanovnika na prvom je mjestu Policijska uprava ličko-senjska s njih 1015.3 ozlijeđenih; potom Policijske uprave - istarska s 835.5, zadarska s 830.0, šibensko-kninska sa 701.6 i tako dalje.

Tablica 6

**Prometne nezgode s nastradalim osobama
i posljedice po policijskim upravama u 2002.**

Policijske uprave	Broj prom. nezgoda	Broj nastradalih osoba		Na 1000 vozila na motorni pogon			Na 100 000 stanovnika	
		poginulo	ozlijeđeno	nezgoda	poginulo	ozlijeđeno	poginulo	ozlijeđeno
REPUBLIKA HRVATSKA	17 071	627	23 923	10,9	0,4	16,0	14,1	539,1
Zagrebačka	3 884	101	5 495	9,2	0,2	13,6	9,3	504,7
Krapinsko-zagorska	548	19	788	12,1	0,4	18,1	13,3	553,2
Sisačko-moslavačka	622	29	864	11,1	0,5	16,1	15,6	466,1
Karlovačka	567	38	828	12,1	0,8	18,4	26,8	584,0
Varaždinska	502	24	664	7,5	0,4	10,4	13,0	359,4
Koprivničko-križevačka	471	23	661	10,5	0,5	15,4	18,5	531,1
Bjelovarsko-bilogorska	469	21	636	9,9	0,4	14,2	15,8	477,9
Primorsko-goranska	1 376	58	1 797	10,4	0,4	14,3	19,0	588,2
Ličko-senjska	353	15	545	21,7	0,9	35,7	27,9	1015,3
Virovitičko-podravaska	340	19	466	12,0	0,7	17,4	20,3	499,0
Požeško-slavonska	263	6	393	10,0	0,2	15,6	7,0	457,9
Brodsko-posavska	708	26	993	14,9	0,5	21,7	14,7	561,8
Zadarska	942	28	1 345	18,0	0,5	27,9	17,3	830,0
Osječko-baranjska	1 052	35	1 524	10,9	0,4	16,5	10,6	461,1
Šibensko-kninska	551	23	792	15,3	0,6	23,5	20,4	701,6
Vukovarsko-srijemska	561	22	807	11,0	0,4	16,4	10,7	394,1
Splitsko-dalmatinska	1 788	75	2 478	11,0	0,5	16,2	16,2	534,4
Istarska	1 241	40	1 724	11,9	0,4	17,4	19,4	835,5
Dubrovačko-neretvanska	481	15	668	11,5	0,4	16,8	12,2	543,7
Međimurska	352	10	455	8,0	0,2	11,0	8,4	384,2

Prometne nezgode prema značajkama ceste

Ceste i njihove značajke, kao čimbenici sigurnosti u cestovnom prometu, bitno utječu na stvaranje uvjeta koji pogoduju nastanku prometne nezgode. Od sudionika u prometu, osobito vozača, zahtijevaju povećanu pozornost i opreznost glede načina vožnje i kretanja.

Najviše se prometnih nezgoda, njih 36 847 ili 42.5 posto, dogodilo *na ravnim cestovnim smjerovima*, što je u odnosu na 2001. godinu povećanje za 2343 ili 6.8 posto. U tim je nezgodama stradalo 10 111 osoba (9335), poginulo je 288 osoba ili 45.9 posto (310) i ozlijeđene su 9823 osobe ili 41.1 posto (9025).

Na križanjima se dogodilo 25 056 ili 28.9 posto prometnih nezgoda. Nastradale su 6774 osobe, poginulo je 86 ili 13.7 posto, a ozlijeđeno je u 6688 osoba ili 28,0 posto. U odnosu na prethodnu godinu radi se o povećanom broju prometnih nezgoda za 555 ili 2.3 posto, za deset ili 13.2 posto više je poginulih i za 625 ili 10.3 posto više je ozlijeđenih osoba.

U zavojima su se dogodile 15 423 prometne nezgode ili 17,8 posto, što je u odnosu na prethodnu godinu povećanje za 902 ili 6.2 posto. U tim nezgodama stradalo je 6861 (6483) osoba ili 5.8 posto više, poginulo je 218 (236) osoba ili 7.6 posto manje, a ozlijeđeno je 6643 osobe ili 6.3 posto više u odnosu na prethodnu godinu.

Na parkiralištima je za 14.9 posto bilo više nezgoda, na nogostupima za 10.3 posto, pješačkim prijelazima za 4.3 posto, podvožnjacima za 13.9 posto, tunelima za 2.0, na biciklističkim stazama za 275.0 posto, a manje ih je bilo na mostovima za 23.5 posto i nadvožnjacima za 9.9 posto,

Na cestovnim prijelazima preko željezničke pruge zabilježeno je 530 prometnih nezgoda, od čega 250 ili 47.2 posto na fizički zaštićenim prijelazima, 181 ili 34.2 posto na nezaštićenim prijelazima i 99 ili 18.7 posto na prijelazima sa svjetlosnom signalizacijom. U odnosu na 2001. godinu u prošloj godini smanjen je broj prometnih nezgoda na cestovnim prijelazima preko željezničke pruge za 8.3 posto. Povećan je broj nezgoda na fizički zaštićenim prijelazima za 2.9 posto, a smanjen na nezaštićenim prijelazima za 20.0 posto te na prijelazima sa svjetlosnom signalizacijom za 9.2 posto.

U tim su nezgodama stradale 134 osobe ili 0.5 posto (manje za 30 osoba ili 18.3 posto u odnosu na prethodnu godinu), od kojih je 14 osoba ili 2.2 posto poginulo (više za sedam osoba ili 100.0 posto u odnosu na prethodnu godinu), a 120 ili 0.5 posto ih je ozlijeđeno (manje za 37 osoba ili 23.6 posto u odnosu na prethodnu godinu).

Valjalo bi istaknuti da se 250 nezgoda, u kojima su stradale 32 osobe - dvije smrtno, dogodilo u vrijeme kad je promet preko željezničke pruge bio fizički zaštićen i zatvoren, što je u odnosu na prethodnu godinu za 7 ili 2.9 posto više nezgoda.

Također je povećan broj stradalih osoba za 11 ili 52.4 posto, dok je broj poginulih za jedan više nego prethodne godine.

Iako prometne nezgode na prijelazima preko željezničke pruge (530) čine samo 0.6 posto od ukupnog broja prometnih nezgoda u Republici Hrvatskoj – 86 611, a stradale osobe (134) 0.5 posto, učestalost poginulih četiri je puta veća nego u drugim prometnim nezgodama. Prosječno je u svakoj 138. (127.) prometnoj nezgodi poginula jedna osoba, dok je na prijelazima preko željezničke pruge poginula po jedna osoba u svakoj 38. (83.) prometnoj nezgodi.

Međusobnih sudara željezničkih i cestovnih vozila na motorni pogon zabilježeno je 72, u kojima su stradale 52 osobe, od kojih je jedanaest poginulo, a 41 je osoba ozlijeđena. U odnosu prema 2001. godini sudara ove vrste je više za pet slučajeva ili 7.5 posto, a stradalo je deset osoba više. Među osobama koje su stradale porastao je broj ozlijeđenih za šest osoba ili 17.1 posto, dok je poginulih za četiri ili 57.1 posto više.

Tablica 7

Prometne nezgode prema značajkama ceste u 2002.

Osobitosti ceste	Ukupno	Prometne nezgode		Nastradale osobe	
		Samo s materijalnom štetom	S nastradalim osobama	Ukupno	Poginule
UKUPNO	86 611	69 540	17 071	24 550	627
Križanje	25 056	20 269	4 787	6 774	86
- T- križanje	11 760	9 622	2 138	2 972	35
- Y- križanje	1 875	1 525	350	482	10
- četverokrako križanje	9 303	7 217	2 086	3 051	40
- kružni tok	544	500	44	58	-
- ostalo	1 554	1 388	166	206	1
- čvor u više razina	20	17	3	5	-
Cesta izvan križanja i čvorova	479	377	102	163	7
- most	263	213	50	74	4
- podvožnjak	82	64	18	20	-
- nadvožnjak	82	63	19	38	1
- tunel	52	37	15	31	2
Prijelaz preko želj.pruge	530	439	91	134	14
- fizički zaštićen	250	227	23	32	2
- svj. signalizacija	99	83	16	23	4
- nezaštićen	181	129	52	79	8
Zavoj	15 423	11 055	4 368	6 861	218
Ravni cestovni smjer	36 847	29 564	7 283	10 111	288
Parkiralište	6 498	6 344	154	182	6
Pješački prijelaz	168	81	87	93	4
Nogostup	235	173	62	64	-
Biciklistička staza	15	5	10	11	-
Ostalo	1 360	1 233	127	157	4

Prometne nezgode prema stanju površine kolnika

S obzirom na stanje površine kolnika najviše prometnih nezgoda, njih 59 159 ili 68.3 posto, dogodilo se na suhom i čistom kolniku, od čega 11 851 prometnih nezgoda s nastradalim osobama, što je 69.4 posto od svih nezgoda s nastradalim osobama. U odnosu na prethodnu godinu to je za 3.8 posto više prometnih nezgoda i za 6.8 posto više prometnih nezgoda s nastradalim osobama. U tim je prometnim nezgodama poginulo 480 osoba ili 76.6 posto (72.6 posto), a ozlijeđeno ih je 16 292 ili 68.1 posto (64.2 posto).

Na mokrom kolniku dogodilo se 23 452 ili 27.1 posto prometnih nezgoda, od čega 4580 ili 26.8 posto prometnih nezgoda s nastradalim osobama. U odnosu na prethodnu godinu to je za 14.3 posto više prometnih nezgoda i za 15.4 posto više prometnih nezgoda s nastradalim osobama. U tim je prometnim nezgodama poginulo 127 osoba ili 20.3 posto (24.1 posto) od ukupnog broja poginulih, a ozlijeđeno ih je 6749 ili 28.2 posto (24.0 posto) od ukupnog broja ozlijeđenih.

Na suhom kolniku onečišćenom pijeskom ili šljunkom dogodilo se 1559 prometnih nezgoda ili 1.8 posto, od čega ih je 286 ili 1.7 posto bilo s nastradalim osobama, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 19.2 posto. Poginulo je 15 osoba ili 2.4 posto od ukupnog broja poginulih, a ozlijeđeno je 377 osoba ili 1.6 posto od ukupnog broja ozlijeđenih.

U odnosu na prethodnu godinu, prometnih nezgoda na neposutom zaleđenom kolniku više je za 2.8 posto, posutom zaleđenom manje za čak 28.4 posto, kolniku prekrivenom razgrnutim snijegom manje za 35.4 posto i kolniku prekrivenom nerazgrnutim snijegom manje za 36.6 posto. U tim su prometnim nezgodama poginule četiri osobe ili 0.6 posto, što je manje za jednu osobu (20.0 posto) u odnosu na prethodnu godinu.

Tablica 8

Prometne nezgode i nastradale osobe prema stanju površine kolnika u 2002.

Stanje površine kolnika	Prometne nezgode			Nastradale osobe		
	Ukupno	Samo s materijalnom štetom	S nastradalim osobama	Ukupno	Poginulo	Ozlijeđeno
UKUPNO	86 611	69 540	17 071	24 550	627	23 923
Suh-čist	59 159	47 308	11 851	16 772	480	16 292
Suh-pijesak, šljunak	1 559	1 273	286	392	15	377
Mokar	23 452	18 872	4 580	6 876	127	6 749
Blato	163	138	25	38	-	38
Snijeg-razgrnut	544	476	68	97	3	94
Snijeg-nerazgrnut	401	355	46	68	-	68
Zaleđen-posut	156	128	28	48	-	48
Zaleđen-neposut	666	545	121	173	1	172
Odron kamenja	51	48	3	4	-	4
Zemlja-suha	273	240	33	37	1	36
Zemlja-mokra	134	121	13	22	-	22
Ulje i slično	53	36	17	23	-	23

Prometne nezgode prema meteorološkim uvjetima

Najviše se prometnih nezgoda, njih 51 023 ili 58.9 posto, dogodilo po vedrom vremenu, od čega 10 327 ili 60.5 posto prometnih nezgoda s nastradalim osobama. U tim su prometnim nezgodama poginule 382 osobe ili 60.9 posto od svih poginulih i ozlijeđeno je 14 180 osoba ili 59.3 posto od svih ozlijeđenih u prometnim nezgodama.

U usporedbi s podacima iz 2001. godine prometnih nezgoda je više za 0.6 posto, a više je i prometnih nezgoda s nastradalim osobama za 5.1 posto, ozlijeđenih za 4.1 posto, dok je poginulih manje za 8.8 posto.

Po oblačnom vremenu dogodilo se 20 665 prometnih nezgoda ili 23.9 posto, od čega 3855 prometnih nezgoda s nastradalim osobama ili 22.6 posto (za 23.3 posto više prometnih nezgoda i za 21.8 posto više onih s nastradalim osobama). U tim je prometnim nezgodama poginulo 166 osoba (za 20.2 posto više nego prethodne godine), a ozlijeđeno je 5450 osoba (za 23.5 posto više nego prethodne godine).

Po kišnom vremenu dogodilo se 13 120 prometnih nezgoda ili 15.1 posto, od čega 2518 prometnih nezgoda s nastradalim osobama ili 14.8 posto (za 10.1 posto više prometnih nezgoda i za 12.4 posto više onih s nastradalim osobama u odnosu na prethodnu godinu). Poginulo je 60 osoba (za 17.8 posto manje), a ozlijeđene su 3763 osobe (za 9.5 posto više nego prethodne godine).

Tablica 9

Prometne nezgode i nastradale osobe prema meteorološkim uvjetima u 2002.

Atmosferski uvjeti	Prometne nezgode			Nastradale osobe		
	Ukupno	Samo s materijalnom štetom	S nastradalim osobama	Ukupno	Poginulo	Ozlijeđeno
UKUPNO	86 611	69 540	17 071	24 550	627	23 923
Vedro	51 023	40 696	10 327	14 562	382	14 180
Oblačno	20 665	16 810	3 855	5 616	166	5 450
Kiša	13 120	10 602	2 518	3 823	60	3 763
Magla	702	499	203	296	13	283
Snijeg	876	748	128	197	5	192
Slana	40	35	5	9	-	9
Ostalo	185	150	35	47	1	46

Vrijeme zbivanja prometnih nezgoda s nastradalima i posljedice

Od 17 071 (15 656) prometne nezgode s nastradalim osobama, njih 11 099 (10 216) ili 65.0 posto, dogodilo se danju, 5294 (4870) ili 31.0 posto noću, 406 (366) ili 2.4 posto u sumrak i 272 (204) ili 1.6 posto u svitanje. S poginulim osobama danju je bilo 270 (287) prometnih nezgoda ili 47.3 posto, a noću 267 (255) ili 46.8 posto. S ozlijeđenima danju se dogodilo 10 829 (9929) ili 65.6 posto, a noću 5294 (4615) ili 32.1 posto prometnih nezgoda.

U razdoblju između podneva i 20 sati, dakle u popodnevnim i večernjim satima, događalo se najviše prometnih nezgoda s nastradalim osobama.

U tom se razdoblju dogodilo 9165 prometnih nezgoda ili 53.7 posto od ukupnog broja prometnih nezgoda s nastradalim osobama (55.5 posto). U tom dijelu dana najviše se nezgoda, njih 2170, dogodilo između 14 i 15 sati.

Kao i prethodnih godina, izrazito najviše osoba, njih 238, poginulo je između 16 i 22 sata, što je 38.0 posto (41.6 posto) od svih poginulih.

Najkritičnije razdoblje tijekom dana je razdoblje između 18 i 20 sati kad je poginulo 96 osoba ili 15.3 posto (96 ili 14.8 posto), što znači da je u tom dijelu dana poginula gotovo jedna sedmina (6.5) od svih poginulih u prometu.

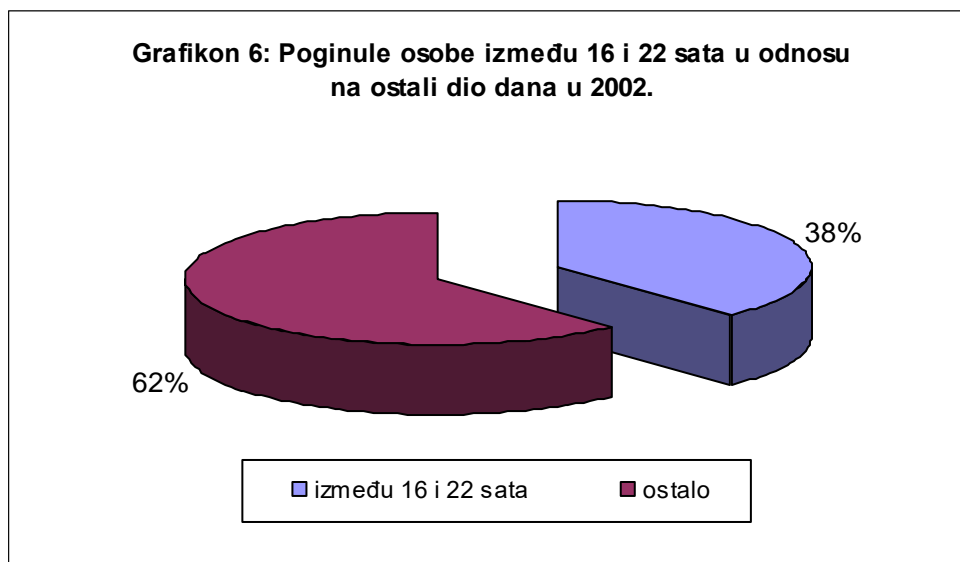
Ozlijeđenih osoba, najviše je bilo u razdoblju između 14 i 16 sati. Ozlijeđene su 2984 osobe ili 12.5 posto od svih ozlijeđenih.

Prema danima u tjednu najviše nezgoda s nastradalim osobama dogodilo se subotom 2751 (2430), petkom 2735 (2558) i nedjeljom 2414, a najmanje srijedom 2186.

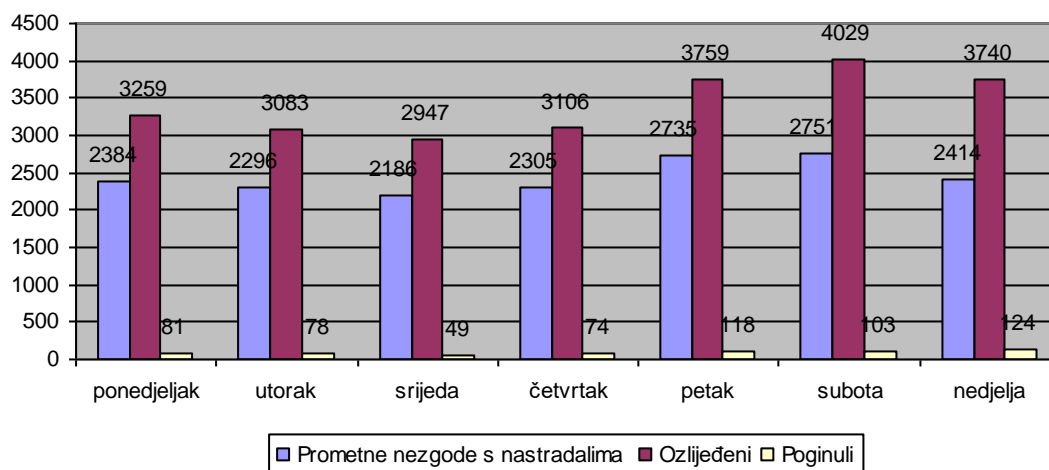
Nastradalih osoba najviše je tijekom vikenda: petkom je poginulo 118 osoba, a ozlijeđeno je 3759, subotom ih je poginulo 103, a 4029 je ozlijeđeno, a nedjeljom su poginule 124 osobe, dok ih je 3740 ozlijeđeno.

Ta posljednja tri dana u tjednu, godinama su najkritičnija. Zbog vikenda tih je dana promet znatno pojačan osobito na otvorenim cestama, a i broj putnika u vozilima veći je nego drugih dana. Tijekom ta tri dana dogodilo se 7900 (7229) prometnih nezgoda s nastradalim osobama ili 46.3 (46,1 posto), poginulo je 345 osoba (321) ili 55.0 posto od svih poginulih (49.6 posto) i ozlijeđeno je 11 528 osoba ili 48.2 posto od svih ozlijeđenih (48.2 posto).

Uspoređujući pokazatelje prema mjesecima, najviše prometnih nezgoda s nastradalim osobama dogodilo se u kolovozu 1914 ili 11.2 posto (1662 ili 10.6 posto), zatim u srpnju 1726 ili 10.1 posto i u rujnu 1589 ili 9.3 posto. U navedena tri mjeseca poginulo je 187 osoba ili 29.8 posto od svih poginulih, a ozlijeđena je 7441 osoba ili 31.1 posto od svih ozlijeđenih.

Grafikon 7: Prometne nezgode s nastradalim osobama i nastradale osobe prema danima u tjednu u 2002.

Vrste prometnih nezgoda

Međusobnim sudarima vozila iz **suprotnih smjerova** dogodila se 10 401 prometna nezgoda ili 12.0 posto (12.4 posto), **bočnim sudarima** 17 754 ili 20.5 posto (20.7 posto), **naletom na pješaka** 2601 ili 3.0 posto (3.2 posto), **slijetanjem vozila s ceste** 11 339 ili 13.1 posto (12.9 posto), **sudarima sa željezničkim vozilima** 72 ili 0.1 posto (0.1 posto). Samo tih pet vrsta čine 48.7 posto od ukupnog broja prometnih nezgoda.

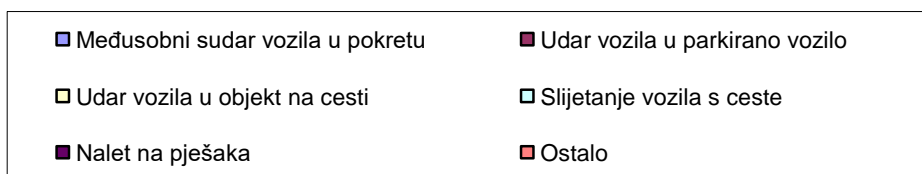
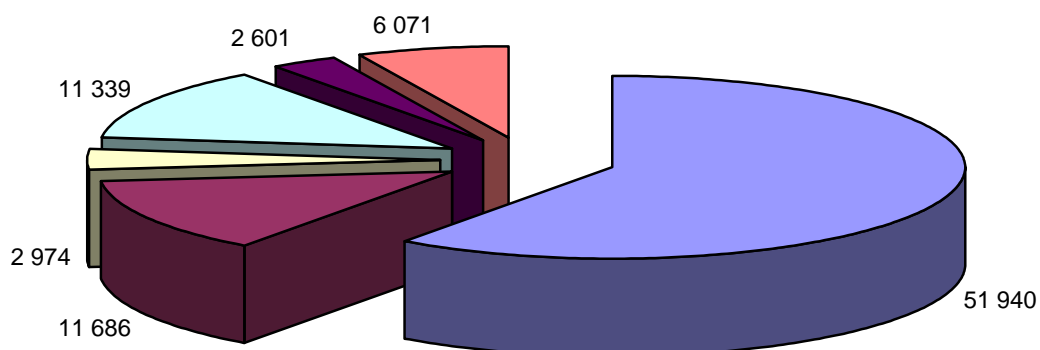
U pet navedenih vrsta prometnih nezgoda poginulo je 535 osoba ili 85.3 posto (84.4 posto) od ukupnog broja poginulih, a ozlijeđeno je 17 449 osoba ili 72.9 posto (73.5 posto), što znači da upravo u tim vrstama prometnih nezgoda nastaju i najteže posljedice. Navedene su nezgode najčešće, a posljedica su grubih pogrešaka vozača, osobito zbog nepropisne i neprimjerene brzine, nepropisnog pretjecanja, nepoštivanja prednosti prolaza pješaka ili drugih vozila i tako dalje.

Tablica 10

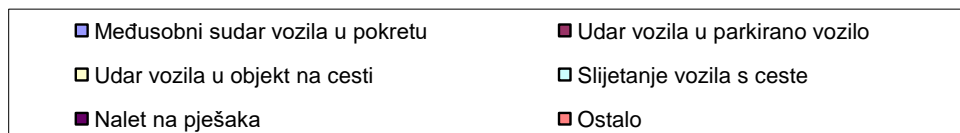
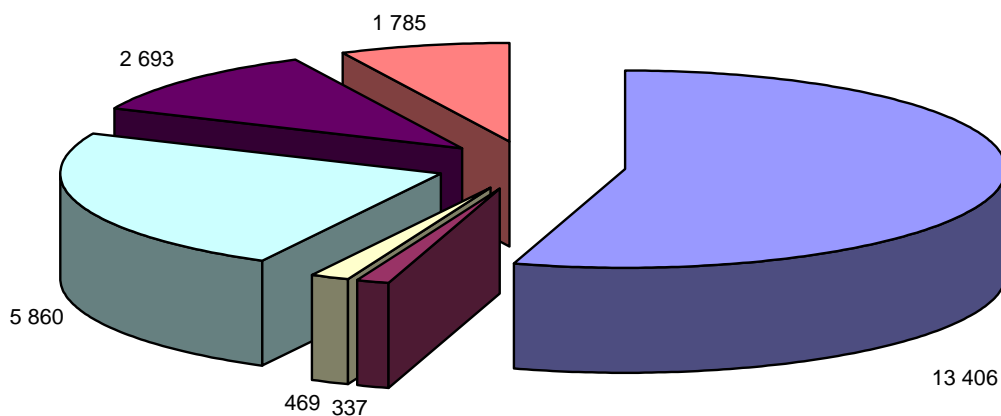
Vrste prometnih nezgoda u 2002.

Vrste prometnih nezgoda	Prometne nezgode		Nastradale osobe			
	Ukupno	%	Poginulo	%	Ozlijeđeno	%
Ukupno	86 611	100,0	627	100,0	23 923	100,0
Međusobni sudar vozila u pokretu	51 940	60,0	227	36,2	13 179	55,1
- iz suprotnih smjerova	10 401	12,0	151	24,1	4 729	19,8
- bočni	17 754	20,5	48	7,7	4 451	18,6
- usporodna vožnja	2 529	2,9	3	0,5	298	1,2
- vožnja u slijedu	17 439	20,1	21	3,3	3 625	15,2
- vožnja unatrag	3 817	4,4	4	0,6	76	0,3
Udar vozila u parkirano vozilo	11 686	13,5	7	1,1	330	1,4
Udar vozila u objekt na cesti	2 974	3,4	13	2,1	456	1,9
Slijetanje vozila s ceste	11 339	13,1	174	27,8	5 686	23,8
Nalet na biciklistu	687	0,8	29	4,6	538	2,2
Nalet na pješaka	2 601	3,0	151	24,1	2 542	10,6
Nalet na motociklistu	412	0,5	6	1,0	280	1,2
Sudar sa željezničkim vozilom	72	0,1	11	1,8	41	0,2
Nalet na životinju	1 708	2,0	1	0,2	45	0,2
Ostalo	3 192	3,7	8	1,3	826	3,5

Grafikon 8: Prometne nezgode po vrstama nezgoda u 2002.
 Ukupno 86 611 nezgoda.

Grafikon 9: Nastradale osobe po vrstama prometnih nezgoda u 2002.
 Ukupno 24 550 stradalih.

NASTRADALI SUDIONICI U PROMETNIM NEZGODAMA

U prometnim nezgodama sudjelovao je 200 193 sudionika: vozača 149 143 ili 74.5 posto, 47 631 ili 23.8 posto putnik, 3079 ili 1.5 posto pješaka, 335 ili 0.2 posto goniča i pet jahača.

Od ukupnog broja stradalih osoba u naseljenim je mjestima stradalo 19 978 ili 81.4 posto (81.1 posto), a izvan naselja 4572 ili 18.6 (18.9 posto). To je razmjerno broju prometnih nezgoda u naselju 74 836 ili 86.4 posto (87.3 posto), odnosno izvan naselja 11 775 ili 13.6 posto (12.7 posto). U naseljima su poginule 453 osobe ili 72.2 posto od ukupnog broja poginulih (64.9 posto), a 19 525 ih je ozlijeđeno, što je 81.6 posto od svih ozlijeđenih (81.6 posto). Izvan naseljenih mjesta poginule su 174 osobe ili 27.8 posto (35.1 posto), a ozlijeđeno je 4398 osoba ili 18.4 posto (18.4 posto). U usporedbi s 2001. godinom u naseljenim je mjestima poginulo za 33 ili 7.9 posto više osoba, a ozlijeđenih je više za 1496 ili 8.3 posto. Izvan naselja poginulo je za 53 ili 23.3 posto manje osoba, a ozlijeđenih je više za 334 ili 8.2 posto.

Prema kategorijama sudionika u prometu, kao i prijašnjih godina, najviše je poginulo vozača 339 ili 54.1 posto, zatim putnika 136 ili 21.7 posto te pješaka 152 ili 24.2 posto. Među ozlijeđenima također je najviše vozača 13 163 ili 55.0 posto, zatim putnika 8177 ili 34.2 posto te pješaka 2577 ili 10.8 posto.

U usporedbi s 2001. poginulih vozača je više za četiri vozača ili 1.2 posto, ali je putnika manje za 34 ili 20.0 posto. No, poginulih pješaka je i ove godine više, za 10 ili 7.0 posto.

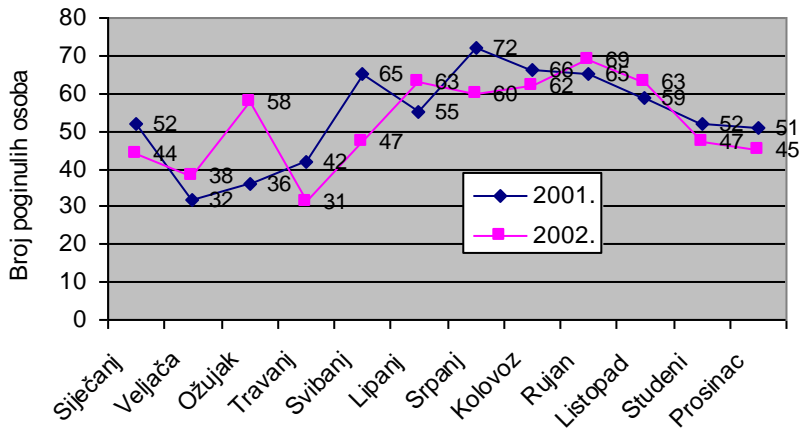
Ozlijeđenih vozača više je za 1472 ili 12.6 posto, kao i putnika za 404 ili 5.2 posto. Ozlijeđenih pješaka u prometnim nezgodama manje je za 41 ili 1.6 posto.

Prema životnoj dobi najviše je stradalo sudionika između 16. i 25. godine života, njih 8124 ili 33.1 posto, zatim između 31. i 40. godine, njih 4029 ili 16.4 posto, između 41. i 50. godine, njih 3302 ili 13.5 posto, starijih od 50 godina 3641 ili 14.8 posto i **između šeste i desete godine** njih 863 ili 3.5 posto. Najmanje ih je stradalo u dobi do pet godina, njih 567 ili 2.3 posto.

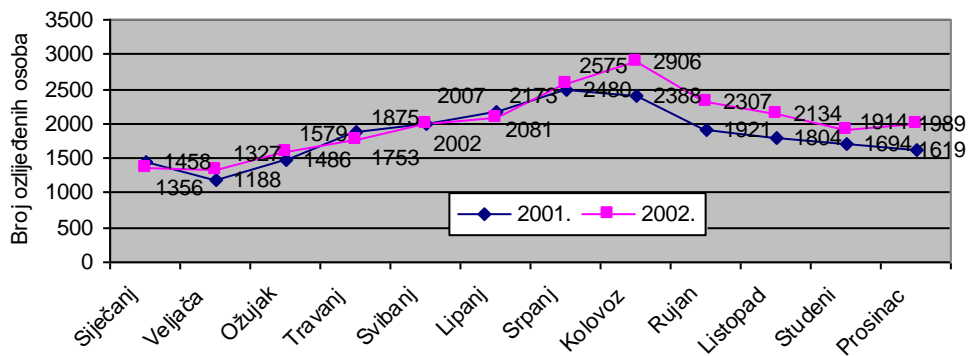
Tablica 11
Nastradale osobe prema svojstvu sudionika u 2002.

Posljedice	Ukupno	Svojstvo sudionika				
		Vozač	Putnik	Pješak	Jahač	Gonič
UKUPNO						
U naselju	19 978	11 050	6 328	2 595	0	5
NASTRADALI						
Izvan naselja	4 572	2 452	1 985	134		1
UKUPNO						
U naselju	453	234	96	123		
POGINULO						
Izvan naselja	174	105	40	29		
Smrt na mjestu nezgode						
U naselju	269	157	61	51		
Izvan naselja	124	76	31	17		
Smrt tijekom prijevoza						
U naselju	54	23	16	15		
Izvan naselja	10	6	2	2		
Smrt do 30 dana						
U naselju	130	54	19	57		
Izvan naselja	40	23	7	10		
UKUPNO						
U naselju	19 525	10 816	6 232	2 472	0	5
OZLIJEĐENO						
Izvan naselja	4 398	2 347	1 945	105		1
Teško ozlijeđeno						
U naselju	3 525	1 872	892	761		
Izvan naselja	956	484	421	51		
Lakše ozlijeđeno						
U naselju	16 000	8 944	5 340	1 711		5
Izvan naselja	3 442	1 863	1 524	54		1

Grafikon 10: Poginule osobe po mjesecima u 2001. i 2002.

Grafikon 11: Ozlijeđene osobe po mjesecima u 2001. i 2002.

Posebna stanja

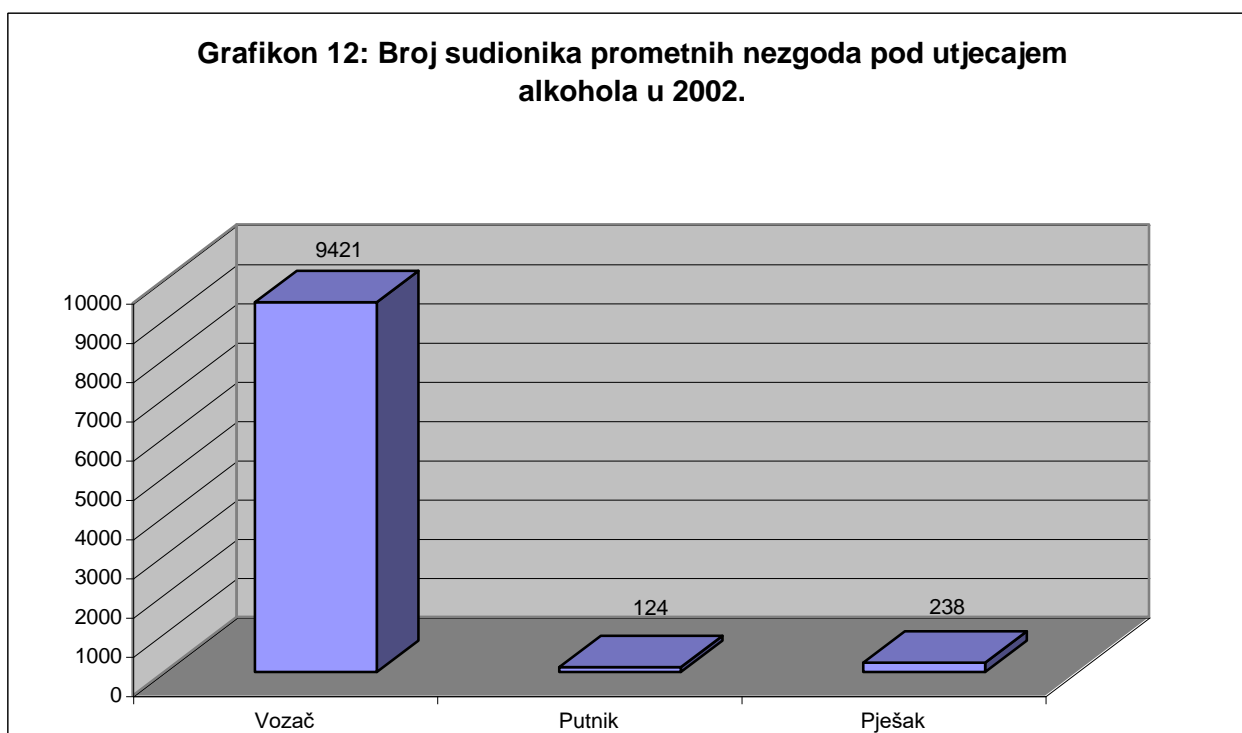
Pod utjecajem alkohola u prometnim je nezgodama sudjelovalo 9786 osoba (9953), od kojih je alkoholiziranih vozača bilo 9421 (9566), 238 alkoholiziranih pješaka (255) i 124 alkoholizirana putnika (131). Poginulo je 89 osoba (123), a ozlijeđeno ih je 2204 (2150).

Pod utjecajem droge u prometnim nezgodama sudjelovalo je 26 vozača (15) od kojih su dva (jedan) poginula, a 11 je vozača (3) ozlijeđeno i jedan je putnik poginuo.

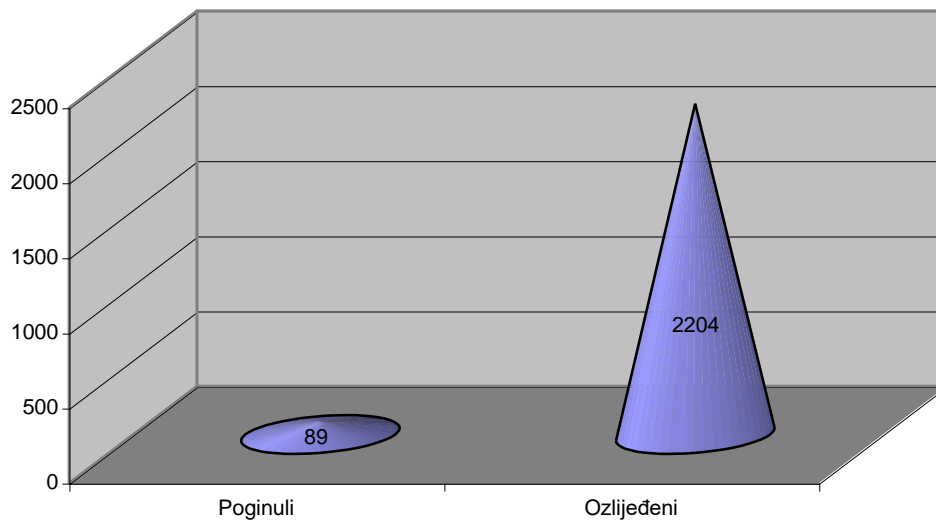
Petnaest sudionika (22) prometnih nezgoda bilo je bolesno i to: četrnaest vozača (21) i jedan putnik (jedan) koji su u tim nezgodama bili ozlijeđeni.

U prometnim nezgodama sudjelovala su 274 umorna sudionika u prometu (189) i to: 267 vozača (182), dva putnika (sedam), četiri pješaka i jedan gonič stoke. Jedan je sudionik poginuo (jedan) kao vozač, a 47 ih je ozlijeđeno (33) i to 43 vozača i četiri pješaka.

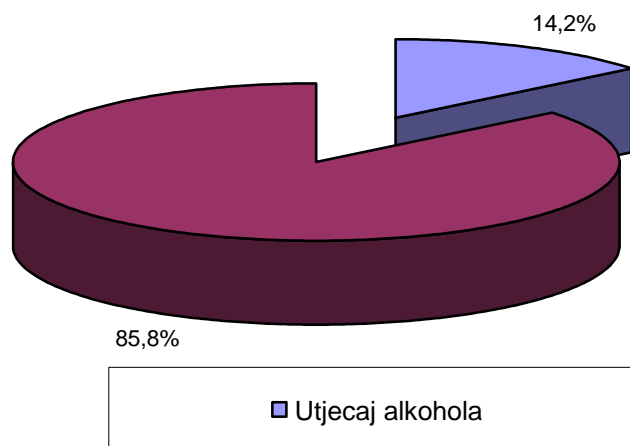
Pod utjecajem lijekova sudjelovalo je 506 osoba (562) i to: 489 vozača (545), 13 putnika (14), tri pješaka (dva) i jedan gonič stoke. U ovoj kategoriji sudionika u prometu nitko nije poginuo, ali ih je 64 ozlijeđeno (39).

Grafikon 13: Posljedice alkoholiziranih sudionika prometnih nezgoda

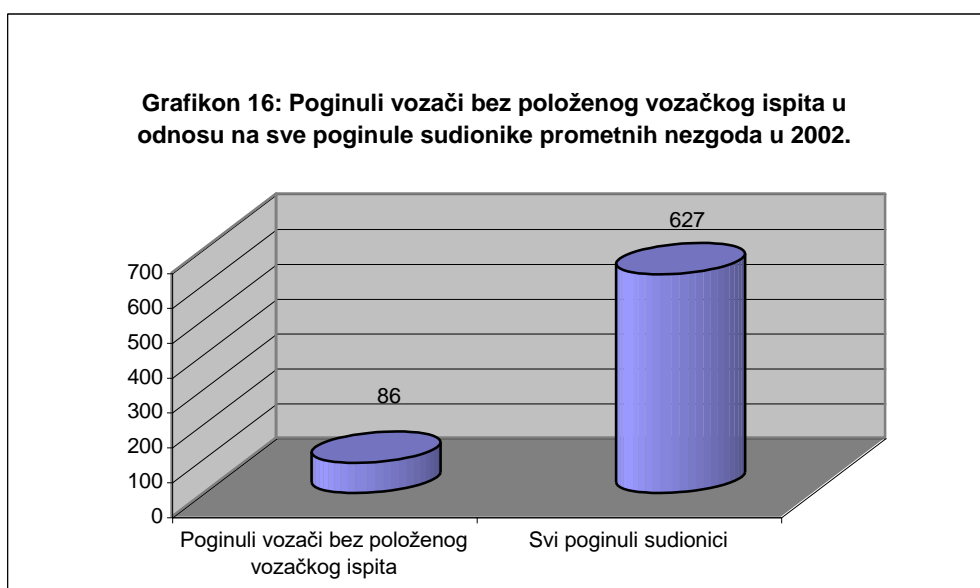
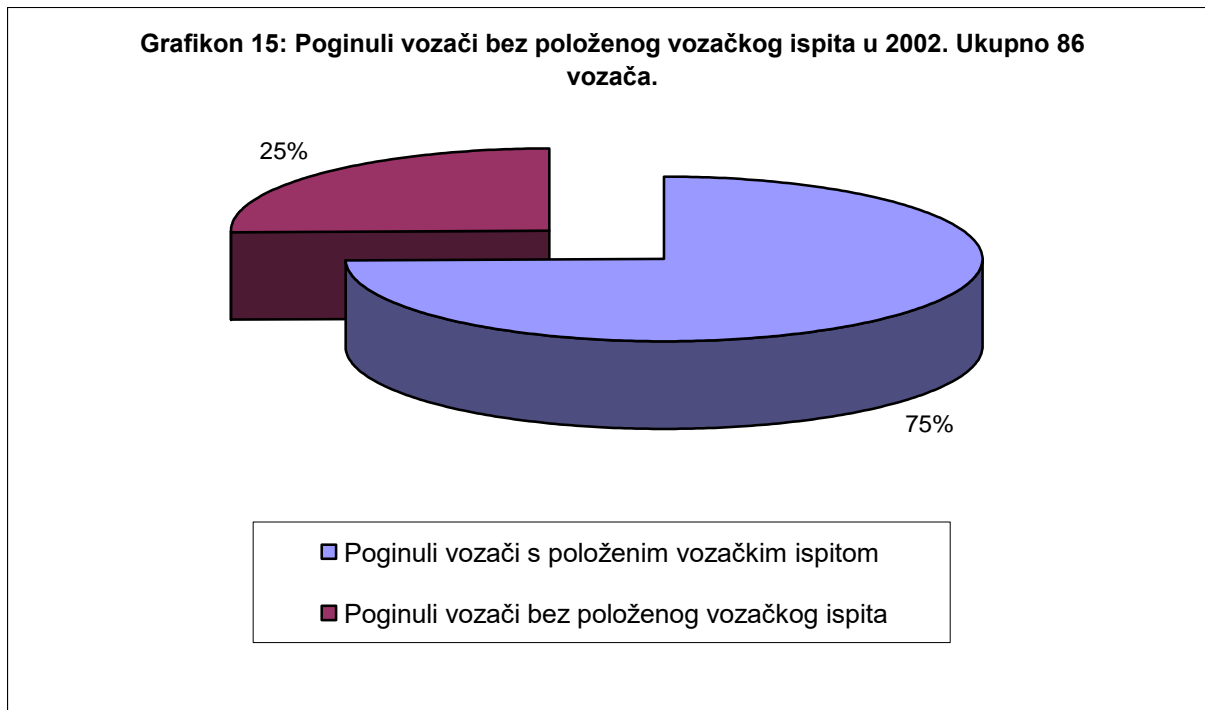
Grafikon 14: Poginuli pod utjecajem alkohola u odnosu prema broju svih smrtno stradalih u prometnim nezgodama u 2002.

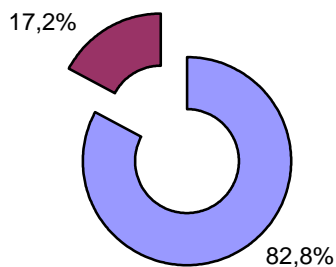
Vozači bez položenog vozačkog ispita

U prometnim nezgodama protekle je godine sudjelovalo 149 143 (142 165) vozača, od kojih 7852 (13 384) ili 5.3 posto bez položenog vozačkog ispita. Poginulo ih je 86 (103) ili 25.4 posto od ukupnog broja poginulih vozača, odnosno 13.7 posto od svih poginulih sudionika prometnih nezgoda. Ozlijeđena su 2263 vozača (2074) ili

17.2 posto od ukupnog broja ozlijeđenih vozača, odnosno 9.5 posto od svih ozlijeđenih sudionika prometnih nezgoda.

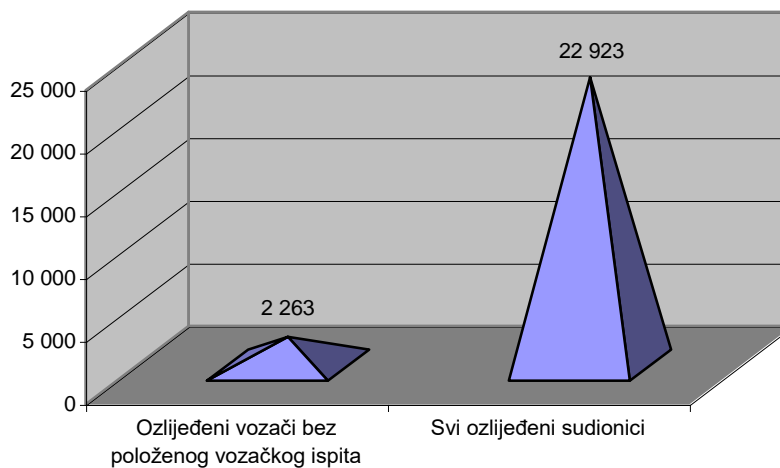

Grafikon 17: Ozlijeđeni vozači bez položenog vozačkog ispita u 2002. Ukupno 13 172 vozača.

- Ozlijeđeni vozači s položenim vozačkim ispitom
- Ozlijeđeni vozači bez položenog vozačkog ispita

Grafikon 18: Ozlijeđeni vozači bez položenog vozačkog ispita u odnosu na sve ozlijeđene sudionike prometnih nezgoda u 2002.

Nastradala djeca*

U prometnim je nezgodama sudjelovalo 7960 djece (7097): njih 324 kao vozači (354), 6881 kao putnici (5954) i 755 kao pješaci (785).

Od ukupnog broja nastradalih osoba 1883 ili 7.7 posto je djece (8.5 posto): 960 ili 51.0 posto djece stradalo je u svojstvu putnika (48.5 posto), 707 ili 37.5 posto kao pješaci (39.1 posto), 216 ili 11.5 posto kao vozači (12.3 posto).

Poginulo je **15** ili 0.8 posto od ukupnog broja stradale djece (27 ili 1.4 posto), a ozlijeđeno ih je 1868 ili 99.2 posto (1877 ili 98.6 posto). To je 2.4 posto od svih poginulih sudionika (4.2 posto) i 7.8 posto od svih ozlijeđenih (8.5 posto). Najviše je djece, njih sedam (13), poginulo u svojstvu putnika, pet u svojstvu pješaka (11) i troje kao vozači (3).

Ukupan broj nastradale djece u 2002. manji je za 21 ili 1.1 posto. Poginulih je manje za 12 ili 44.4 posto a ozlijeđenih je manje za 9 ili 0.4 posto. Uspoređujući broj stradale djece s ukupnim brojem nastradalih osoba, uočava se da je njihov udjel manji u stradavanju (smanjenje za 0.8), a manji je i udjel u smrtnom stradavanju za 1.8 posto.

Uporaba sigurnosnog pojasa i zaštitne kacige

Od 200 196 vozača i putnika - sudionika prometnih nezgoda (182 847) bilo je 163 634 ili 81.7 posto vozača i putnika osobnih automobila (152 783), a 4800 ili 2.4 posto vozača i putnika motocikla i mopeda (4026). **Od toga je broja njih 114 495 ili 70.0 posto (74.8 posto) tijekom vožnje bilo vezano sigurnosnim pojasom, a njih 1751 ili 36.5 posto koristilo je zaštitnu kacigu (33.2 posto).**

Od 313 poginulih u osobnim automobilima, njih 217 ili 69.3 posto, tijekom vožnje nije bilo vezano sigurnosnim pojasom, a 96 ili 30.7 posto ih je bilo vezano.

Osobito zabrinjavaju podaci o (ne)nošenju zaštitne kacige. Od 78 poginulih na mopedima ili motociklima njih, 57 ili 73.1 posto, u trenutku nezgode na glavi nije imalo zaštitnu kacigu.

Tablica 12
Vrijeme smrti sudionika koji su koristili sigurnosni pojas ili zaštitnu kacigu

Poginuli sudionici	Ukupno	Na mjestu nezgode	Tijekom prijevoza do zdravstvene ustanove	Do 30 dana poslije nezgode
Koji su koristili sigurnosni pojas	96	69	6	21
Koji su koristili zaštitnu kacigu	21	15	3	3
Ukupno	117	84	9	24

*Osobe do 14 godina starosti

Vrijeme smrti sudionika

Na mjestu nesreće umrlo je 62.7 posto sudionika i to u naseljima 68.4 posto, a izvan naselja 31.6 posto, tijekom prijevoza 10.2 posto - u naseljima 84.4 posto, a izvan njih 15.6 posto i tijekom liječenja do 30 dana 27.1 posto - u naseljima 76.5 posto i izvan njih 23.5 posto.

Od ukupnog broja poginulih u naseljima na mjestu prometne nezgode umrlo je 59.4 posto, tijekom prijevoza 11.9 posto te za vrijeme liječenja 28.7 posto. Od ukupno poginulih izvan naselja na mjestu prometne nezgode umrlo je 71.3 posto, tijekom prijevoza 5.7 posto i za vrijeme liječenja tijekom 30 dana 23.0 posto osoba.

Više je osoba poginulo u naselju – 160.3 posto, nego izvan naselja, što je proporcionalno većem broju nezgoda u naseljima nego izvan njih. Manje od 2/3 (59.4 posto) poginulih u naselju umre već na mjestu prometne nezgode, a izvan naseljenih mjesta na mjestu nezgode umre gotovo $\frac{3}{4}$ (71.3 posto) sudionika.

Tablica 13

Vrijeme smrti sudionika – razdoblje 1998. – 2002.

Godina		1998.	1999.	2000.	2001.	2002.
Ukupno	Ukupno	646	662	655	647	627
	Na mjestu nezgode	386	412	394	417	393
	Tijekom prijevoza do zdravstvene ustanove	85	71	87	65	64
	Do 30 dana poslije nezgode	175	179	174	165	170
U naselju	Ukupno	463	452	479	420	453
	Na mjestu nezgode	266	264	265	252	269
	Tijekom prijevoza do zdravstvene ustanove	64	45	75	46	54
	Do 30 dana poslije nezgode	133	143	139	122	130
Izvan naselja	Ukupno	183	210	176	227	174
	Na mjestu nezgode	120	148	129	165	124
	Tijekom prijevoza do zdravstvene ustanove	21	26	12	19	10
	Do 30 dana poslije nezgode	42	36	35	43	40

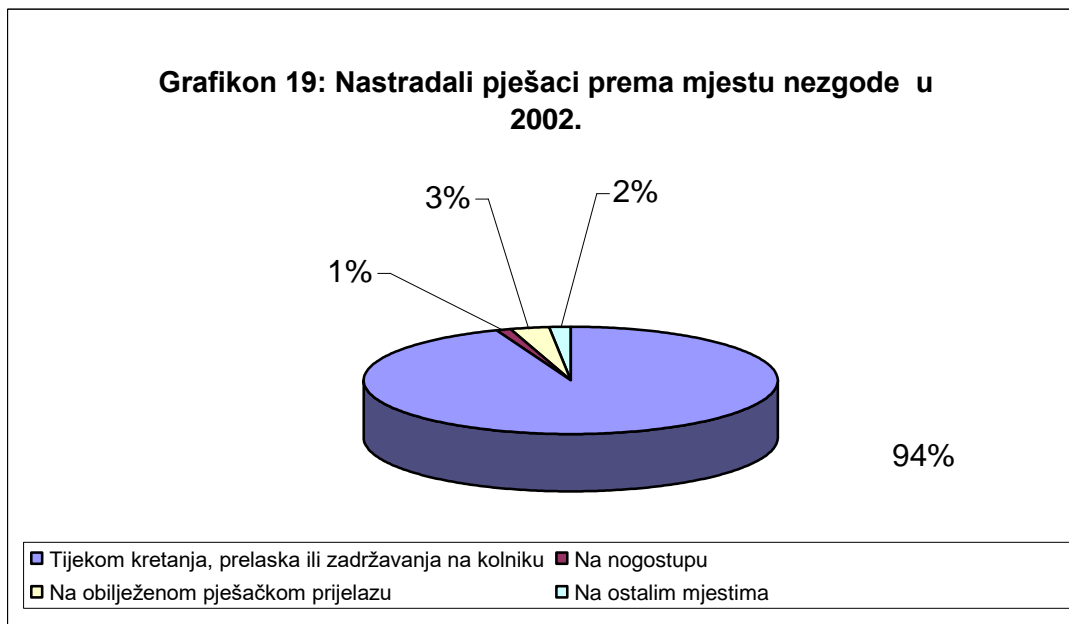
Nastradali pješaci

Od ukupnog broja prometnih nezgoda 2601 bilo je naleta na pješaka (2607). U tim su nezgodama stradale 2693 osobe, što je 11.0 posto od ukupnog broja nastradalih osoba (11.8 posto).

Poginuo je 151 pješak ili 5.6 posto (142 ili 5.1 posto) od broja stradalih u tim nezgodama, a 24.1 posto od ukupnog broja poginulih sudionika u prometu. Ozlijeđenih pješaka bilo je 2542 (2618), što je 10.6 posto (11.8 posto) od svih ozlijeđenih sudionika u prometnim nezgodama.

Ukupan broj stradalih pješaka isti je kao i prošle godine (2693). Poginulih pješaka više je za devet ili 6.3 posto, a ozlijeđenih je manje za 76 ili 2.9 posto.

Najviše pješaka stradalo je dok su se kretali, prelazili ili zadržavali na kolniku. Nastradalo ih je 2528 ili 93.9 posto (2581). Na obilježenom pješačkom prijelazu nastradalo je 77 pješaka ili 2.9 posto (104), na cestovnom prijelazu preko željezničke pruge 6 ili 0.2 posto, na ostalim mjestima 48 ili 1.8 posto (47) i na nogostupu 34 ili 1.3 posto (28). Zanimljivo je da je najviše pješaka stradalo na ravnom dijelu ceste, njih 1537 ili 57.1 posto od ukupnog broja stradalih pješaka.

Djeca pješaci

Od ukupnog broja nastradalih pješaka, njih 707 ili 26.3 posto bila su djeca (744 ili 27 posto), od kojih je 5 (13) ili 0.7 posto poginulo, a 702 (731) ozlijeđeno.

Uspoređujući podatke s podacima iz 2001. godine, nastradale djece pješaka u 2002. je manje za 37 ili 5.0 posto, od kojih je poginulih manje za osam osoba ili 61.5 posto, a ozlijeđenih za 29 ili 4.0 posto.

Prema mjestu stradavanja, djece pješaka najviše je stradalo tijekom kretanja, prelaska ili zadržavanja na kolniku, njih 663 ili 93.8 posto (702 ili 94.4 posto), na obilježenom pješačkom prijelazu 23 ili 3.3 posto (27 ili 3.6 posto), na nogostupu sedam ili 1.0 posto (dvoje ili 0.3 posto) te na ostalim mjestima 14 ili 2.0 posto.

U odnosu prema ukupnom broju stradalih pješaka tijekom kretanja, prelaska ili zadržavanja na kolniku na djecu pješake otpada 26.2 posto (26.7 posto), 29.9 posto na obilježenom pješačkom prijelazu (26.0 posto), na nogostupu 20.1 posto (7.1 posto) te na ostalim mjestima 29.2 posto (27.7) posto.

Svih petoro poginule djece (13) stradalo je tijekom kretanja, prelaska ili zadržavanja na kolniku.

Stranci kao sudionici prometnih nezgoda

U prometnim nezgodama sudjelovalo je 23 269 ili 11.6 posto stranaca (15 059), od ukupnog broja sudionika. Nastradalo je 1549 (1440) stranaca ili 6.7 posto (9.6 posto). Od ukupnog broja poginulih osoba stranaca je poginulo 57 (58) ili 9.1 posto (9.0 posto), a ozlijeđeno ih je 1492 (1382) ili 6.2 posto (6.3 posto) od ukupno ozlijeđenih osoba.

Najviše je nastradalo državljana Bosne i Hercegovine, njih 237 (277) ili 15.3 posto i Slovenije 237 (224) također 15.3 posto od ukupnog broja nastradalih stranaca, a potom državljani: Njemačke 216 (182) ili 13.9 posto, Italije 154 (137) ili 9.9 posto, Austrije 111 (77) ili 7.2 posto, Češke 110 (141) ili 7.1 posto i tako dalje.

Najviše je poginulih državljana Bosne i Hercegovine 14, potom Austrije i Njemačke po osam poginulih i Češke 6, što je gotovo dvije trećine (63.2 posto) ukupno poginulih stranaca na hrvatskim cestama.

OKOLNOSTI KOJE SU PRETHODILE NEZGODI, POGREŠKE SUDIONIKA U PROMETU I POSLJEDICE

Najviše se prometnih nezgoda, njih 82 549 ili 95.3 posto (96 posto), dogodilo zbog izravne vozačeve pogreške.

Nepropisna brzina i brzina neprimjerena uvjetima i dalje su najčešće pogreške vozača zbog čega se dogodilo 25 357 ili 29.3 posto svih prometnih nezgoda, a od toga 7399 ili čak 43.3 posto od ukupnog broja nezgoda s nastradalim osobama. U tim je nezgodama poginulo 328 osoba ili čak 52.3 posto od svih poginulih, a ozlijeđeno ih je 10 810 ili 45.2 posto od svih ozlijeđenih.

Uspoređujući podatke iz 2002. s prethodnom godinom ukupan je broj prometnih nezgoda uzrokovanih nepropisnom brzinom i brzinom neprimjerenom uvjetima veći za 113 ili 0.4 posto (9.4 posto). Nezgoda s nastradalim osobama više je za 391 ili 5.6 posto (7.1 posto). Broj poginulih u tim nezgodama manji je za 37 ili 10.1 posto (manji za 4.7 posto), a ozlijeđenih veći za 507 ili 4.9 posto (5.9 posto).

Prema ukupnom broju prometnih nezgoda i težini posljedica, iza nepropisne brzine i brzine neprimjerene uvjetima, slijedi vožnja na nedovoljnoj udaljenosti 9036 ili 10.4 posto od ukupnog broja nezgoda, što je povećanje za 540 ili 6.4 posto u odnosu na prethodnu godinu. U tim je nezgodama poginulo 16 osoba ili 2.6 posto od svih poginulih i ozlijeđeno 1463 ili 6.1 posto od svih ozlijeđenih. Potom slijedi nepoštivanje prednosti prolaza 8950 ili 10.3 posto od ukupnog broja nezgoda u kojima su poginule 42 osobe ili 6.7 posto od svih poginulih, a ozlijeđene su 3333 osobe ili 13.9 od svih ozlijeđenih.

Potom slijedi nepropisna vožnja unatrag 8215 ili 9.5 posto, nepropisno uključivanje u promet 5169 ili 6.0 posto, nepropisno pretjecanje i obilaženje 5123 ili 5.9 posto te nezgode uzrokovane ostalim pogreškama vozača.

Među nezgodama s nastradalim osobama nepropisna brzina i brzina neprimjerena uvjetima također je jedna od najčešćih pogreška vozača zbog koje se

dogodilo 7399 nezgoda ili 43.3 posto. Slijede nepoštivanje prednosti prolaza s 2313 nezgoda ili 13.5 posto te nepropisno pretjecanje i obilaženje s 977 nezgoda ili 5.7 posto. Zbog te tri najgrublje i sve učestalije pogreške vozača poginulo je 420 osoba ili 67.0 posto (68.9 posto) od svih poginulih, a ozlijeđeno je 15 606 osoba ili 65.2 posto (63.6 posto) od svih ozlijeđenih u prometnim nezgodama.

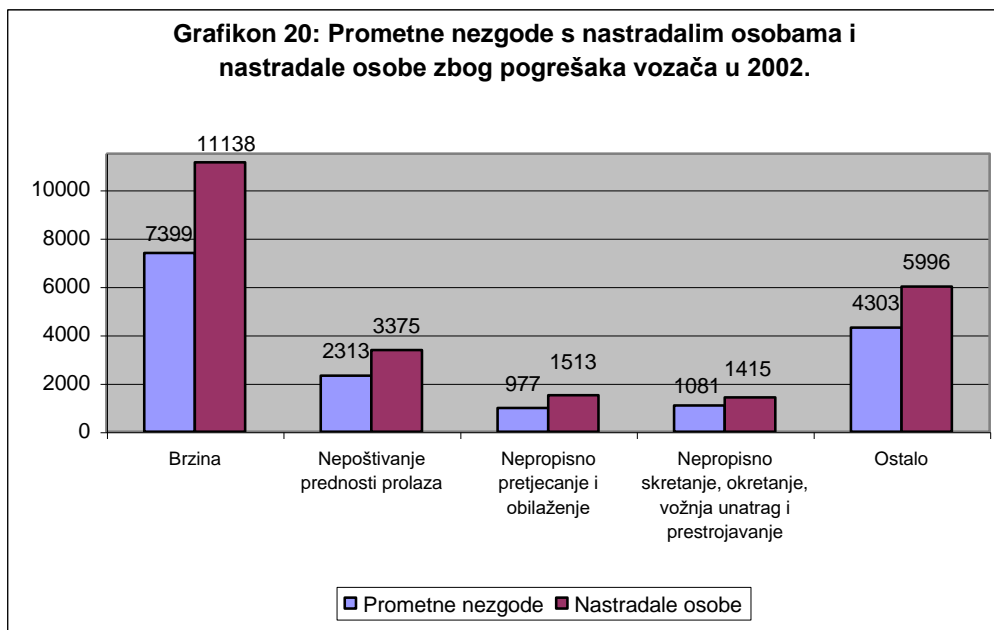
Zbog **pogrešaka pješaka** uzrokovane su 832 (ili jedan posto) prometne nezgode (819 ili jedan posto), i to: nepoštivanjem svjetlosnog znaka 113 (123) ili 0.1 posto svih prometnih nezgoda, neprelaskom kolnika na obilježenom pješačkom prijelazu 235 (253) ili 0.3 posto, nekorištenjem pothodnika (nathodnika) devetnaest (9) ili 0.02 posto i ostalim pogreškama pješaka 465 (434) ili 0.5 posto svih prometnih nezgoda.

U tim su nezgodama poginule 32 (27) osobe ili 5.1 posto od svih poginulih, a ozlijeđeno ih je 729 (740) ili 3.0 posto od svih ozlijeđenih.

Zbog **ostalih okolnosti** uzrokovano je 3230 (2457) ili 3.7 posto prometnih nezgoda. U tim je nezgodama poginulo 12 osoba (10) ili 1.9 posto od svih poginulih, a ozlijeđeno ih je 340 (283) ili 1.4 posto od svih ozlijeđenih.

Tablica 14
Prometne nezgode prema okolnostima koje su prethodile u 2002.

Okolnosti koje su prethodile	Prometne nezgode					Nastradale osobe		
	Ukupno	Samo s materijalnom štetom	S nastradalim osobama			Ukupno	Poginulo	Ozlijeđeno
			Ukupno	S poginulim osobama	S ozlijeđenim osobama			
UKUPNO	86 611	69 540	17 071	571	16 500	24 550	627	23 923
POGREŠKE VOZAČA	82 549	66 485	16 073	527	15 546	23 437	583	22 854
- nepropisna brzina	2 895	1 840	1 055	56	999	1 528	58	1 470
- brzina neprimjerena uvjetima	22 462	16 118	6 344	244	6 100	9 610	270	9 340
- vožnja na nedostatnoj udaljenosti	9 036	7 989	1 047	12	1 035	1 479	16	1 463
- kasno uočavanje opasnosti	823	653	170	11	159	206	11	195
- nepropisno pretjecanje	2 618	1 876	742	37	705	1 220	47	1 173
- nepropisno obilaženje	2 505	2 270	235	3	232	293	3	290
- nepropisno mimoilaženje	3 023	2 747	276	8	268	442	8	434
- nepropisno uključivanje u promet	5 169	4 457	712	8	704	945	8	937
- nepropisno skretanje	3 927	3 272	654	7	647	888	9	879
- nepropisno okretanje	687	608	79	2	77	117	2	115
- nepropisna vožnja unatrag	8 215	7 995	220	2	218	230	2	228
- nepropisno prestrojavanje	2 232	2 104	128	1	127	180	1	179
- nepoštivanje pred. prolaza	8 950	6 637	2 313	38	2 275	3 375	42	3 333
- nepropisno parkiranje	215	207	8		8	11		11
- naglo usporavanje-kočenje	51	23	28	1	27	34	1	33
- nepoštivanje svjet. znaka	1 036	713	323	6	317	532	6	526
- neosiguran teret na vozilu	320	302	18		18	21		21
- nemarno post. s vozilom	743	650	93		93	120		120
- ostale pogreške vozača	7 642	6 024	1 628	91	1 537	2 206	99	2 107
POGREŠKE PJEŠAKA	832	118	721	32	689	761	32	729
- nepoštivanje svjet. znaka	113	25	88	3	85	100	3	97
- nekorištenje obilj. prijelaza	235	28	207	11	196	218	11	207
- nekorištenje poth.-nath.	19	2	17	1	16	19	1	18
- ostale pogreške pješaka	465	63	409	17	392	424	17	407
OSTALE POGREŠKE	999	839	144	9	135	177	9	168
DRUGE OKOLNOSTI	2 231	2 098	133	3	130	175	3	172
- neočekivana pojava opasnosti na cesti	1 928	1 835	93	1	92	110	1	109
- zbunjjuća prometna signalizacija	12	10	2		2			5
- iznenadni kvar vitalnog dijela vozila	291	253	38	2	36	60	2	58

Tablica 15

Vozila koja su sudjelovala u prometnim nezgodama prema vrsti vozila i nastradale osobe u tim vozilima 2002.

Vrsta vozila	Broj vozila prema vrsti nezgode			Nastradale osobe		
	Ukupno	Nezgode samo s materijalnom štetom	Nezgode s nastradalima	Ukupno	Poginulo	Ozlijeđeno
UKUPNO	161 623	132 579	29 044	21 912	483	21 429
Moped	2 136	828	1 308	1 351	20	1 331
Motocikl	2 127	929	1 198	1 311	58	1 253
Osobni automobil	130 908	109 321	21 587	16 650	313	16 337
Autobus	2 147	1 811	336	170	1	169
Teretni automobil	15 519	13 315	2 204	845	22	823
Kombinirani automobil	1 032	835	197	122	3	119
Traktor	1 042	736	306	212	22	190
Bicikl	1 580	371	1 209	1 132	42	1 090
Tramvaj	404	291	113	57		57
Zaprežno vozilo	28	18	10	10		10
Ostala vozila	4 700	4 124	576	52	2	50

KAZNENA DJELA PROTIV SIGURNOSTI JAVNOG PROMETA

U protekloj godini zabilježena su 2542 (2621) kaznena djela protiv sigurnosti cestovnog prometa (članak 272. i 273. KZ RH). Prijavljena je 2391 (2475) osoba.

Od ukupnog broja kaznenih djela protiv sigurnosti cestovnog prometa nepoznati počinitelji izazvali su 243 (227) prometne nesreće. Naknadno su otkriveni počinitelji 201 kaznenog djela (prethodne godine 183), a ostao je neotkriven počinitelj 42 kaznena djela.

INTERVENCIJE I PODUZETE MJERE

U protekloj godini poduzeto je 1 030 115 različitih mjera u prometu (816 480).

Zabilježen je 242 251 vozač s kaznenim bodovima. Vozača s jednim kaznenim bodom bilo je 77 448, s dva kaznena boda 55 689, s tri kaznena boda 72 357, s četiri kaznena boda 16 925 te s pet i šest kaznenih bodova 15 188 i 4644 sa sedam i više kaznenih bodova.

Najviše vozača kojima je vozačka dozvola oduzeta zbog sedam i više kaznenih bodova zabilježeno je u Policijskoj upravi zagrebačkoj (1231), Policijskoj upravi splitsko-dalmatinskoj (449), Policijskoj upravi primorsko-goranskoj (380) te u Policijskoj upravi osječko-baranjskoj (265).

Tablica 16

Mjere Ministarstva unutarnjih poslova prema sudionicima u prometu od 1998. do 2002. godine

GODINA	Utvrđeno prekršaja za koje su podneseni zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka	Utvrđeno prekršaja za koje su naplaćene kazne	Vozači s negativnim bodovima							Ukupno vozača s negativnim bodovima
			Broj bodova							
			1	2	3	4	5-6	7 i više		
1998.	300 715	903 107	109 410	70 141	60 396	18 172	16 967	8 828	283 914	
1999.	307 590	892 930	98 999	65 206	63 780	18 789	16 994	6 731	270 499	
2000.	186 966	744 296	92 373	67 656	61 869	18 711	15 557	5 526	261 692	
2001.	193 181	623 299	82 526	63 415	66 343	17 990	15 436	5 046	250 756	
2002.	203 944	826 171	77 448	55 689	72 357	16 925	15 188	4 644	242 251	

ZAKLJUČAK

Stanje sigurnosti u cestovnom prometu u 2002. godini obilježeno je ukupnim povećanjem broja prometnih nezgoda što je za očekivati jer je broj vozila i vozača iz godine u godinu u porastu, a u ljetnim mjesecima za vrijeme turističke sezone promet na državnim i važnijim županijskim cestama znatno je povećan.

Unatoč porastu broja prometnih nezgoda broj prometnih nezgoda s poginulim osobama te poginulih i teško ozlijeđenih osoba je smanjen u odnosu na 2001. godinu.

Uvažavajući te okolnosti, može se reći da je, u osnovi, ostvaren strateški cilj smanjenja najtežih posljedica prometnih nezgoda u 2002. godini - smanjen je broj prometnih nezgoda s poginulim osobama kao i broj poginulih osoba (za 3.1 posto).

U 2003. i idućih godina, očekuje se daljnji rast navedenih činitelja koji će neminovno utjecati na povećanje broja nezgoda pa **strateška odrednica** Ministarstva unutarnjih poslova i nadalje ostaje **smanjenje najtežih posljedica** - poginulih i teško ozlijeđenih osoba.

PRILOG I.

Prometne nezgode i nastradale osobe po policijskim upravama i postajama u 2002.

Policijske uprave i policijske postaje	Prometne nezgode					Nastradale osobe		
	Ukupno	Samo s materijalnom štetom	S nastradalim osobama			Ukupno	Poginulo	Ozlijeđeno
			Svega	S poginulim osobama	S ozlijeđenim osobama			
REPUBLIKA HRVATSKA	86 611	69 540	17 071	571	16 500	24 550	627	23 923
ZAGREBAČKA	24 332	20 448	3 884	95	3 789	5 596	101	5 495
Dugo Selo	344	215	129	1	128	185	1	184
Ivanić-Grad	325	241	84	4	80	125	4	121
Jastrebarsko	438	294	144	5	139	221	5	216
Vrbovec	439	321	118	3	115	165	3	162
Sv. I. Zelina	264	175	89	3	86	128	3	125
Velika Gorica	1 108	905	203	9	194	313	10	303
Zaprešić	732	525	207	8	199	315	9	306
Samobor	889	656	233	4	229	317	4	313
Sesvete	1 348	1 014	334	4	330	494	4	490
Zagreb I PPRP	10 088	8 773	1 315	27	1 288	1 864	30	1 834
Zagreb II PPRP	8 357	7 329	1 028	27	1 001	1 469	28	1 441
KRAPINSKO-ZAGORSKA	1 417	869	548	17	531	807	19	788
Donja Stubica	321	185	136	4	132	211	6	205
Klanjec	65	29	36	3	33	45	3	42
Krapina	680	433	247	7	240	375	7	368
Zlata Bistrica	231	139	92	2	90	125	2	123
Pregrada	120	83	37	1	36	51	1	50
SISAČKO-MOSLAVAČKA	2 763	2 141	622	27	595	893	29	864
Dvor	49	37	12	0	12	18	0	18
Glina	112	96	16	1	15	22	1	21
Hrv. Kostajnica	111	74	37	1	36	54	1	53
Kutina	753	574	179	10	169	293	12	281
Novska	266	191	75	1	74	94	1	93
Petrinja	292	212	80	6	74	101	6	95
Sisak	1 126	916	210	8	202	285	8	277
Gvozd	54	41	13	0	13	26	0	26

Policijske uprave i policijske postaje	Prometne nezgode					Nastradale osobe		
	Ukupno	Samo s materijalnom štetom	S nastradalim osobama			Ukupno	Poginulo	Ozlijeđeno
			Svega	S poginulim osobama	S ozlijeđenim osobama			
KARLOVAČKA	3330	2763	567	35	532	866	38	828
Duga Resa	600	503	97	7	90	158	8	150
Karlovac	1597	1348	249	12	237	368	13	355
Ogulin	436	331	105	7	98	138	7	131
Ozalj	156	130	26	4	22	44	5	39
Slunj	467	382	85	5	80	153	5	148
Vojnić	74	69	5	0	5	5	0	5
VARAŽDINSKA	2338	1836	502	22	480	688	24	664
Ivanec	340	252	88	5	83	131	5	126
Ludbreg	245	173	72	5	67	104	5	99
Novi Marof	383	295	88	6	82	124	8	116
Varaždin	1370	1116	254	6	248	329	6	323
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	1787	1316	471	23	448	684	23	661
Đurđevac	374	281	93	6	87	148	6	142
Koprivnica	960	707	253	10	243	347	10	337
Križevci	453	328	125	7	118	189	7	182
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	2084	1615	469	14	455	657	21	636
Bjelovar	1157	912	245	5	240	330	5	325
Čazma	226	169	57	0	57	86	0	86
Daruvar	301	227	74	7	67	110	14	96
Garešnica	236	171	65	2	63	86	2	84
Grubišno Polje	164	136	28	0	28	45	0	45
PRIMORSKO-GORANSKA	8786	7410	1376	48	1328	1855	58	1797
Crikvenica	554	435	119	10	109	176	12	164
Čabar	57	45	12	0	12	17	0	17
Delnice	338	257	81	0	81	113	0	113
Krk	694	565	129	5	124	192	6	186

Bilten o sigurnosti cestovnog prometa
Vozila i vozači

Policijske uprave i policijske postaje	Prometne nezgode					Nastradale osobe		
	Ukupno	Samo s materijalnom štetom	S nastradalim osobama			Ukupno	Poginulo	Ozlijeđeno
			Svega	S poginulim osobama	S ozlijeđenim osobama			
Opatija	1327	1123	204	3	201	274	4	270
Rab	143	107	36	1	35	47	1	46
Rijeka	5105	4439	666	24	642	845	29	816
Vrbovsko	324	239	85	3	82	129	4	125
Mali Lošinj	244	200	44	2	42	62	2	60
LIČKO-SENJSKA	1908	1555	353	13	340	560	15	545
Donji Lapac	15	10	5	0	5	6	0	6
Gospić	370	288	82	5	77	111	6	105
Karlobag	159	133	26	0	26	40	0	40
Otočac	308	238	70	1	69	105	1	104
Novalja	149	130	19	0	19	23	0	23
Senj	333	281	52	1	51	82	1	81
Korenica	574	475	99	6	93	193	7	186
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	1318	978	340	19	321	485	19	466
Orahovica	156	120	36	2	34	58	2	56
Slatina	383	287	96	9	87	133	9	124
Virovitica	779	571	208	8	200	294	8	286
POŽEŠKO-SLAVONSKA	1056	793	263	6	257	399	6	393
Pakrac	169	132	37	2	35	59	2	57
Požega	643	476	167	3	164	247	3	244
Pleternica	244	185	59	1	58	93	1	92
BRODSKO-POSAVSKA	2136	1428	708	24	684	1019	26	993
Nova Gradiška	469	338	131	8	123	182	10	172
Slavonski Brod	1667	1090	577	16	561	837	16	821
ZADARSKA	4179	3237	942	24	918	1373	28	1345
Benkovac	244	179	65	2	63	105	2	103

Policijske uprave i policijske postaje	Prometne nezgode					Nastradale osobe		
	Ukupno	Samo s materijalnom štetom	S nastradalim osobama			Ukupno	Poginulo	Ozlijeđeno
			Svega	S poginulim osobama	S ozlijeđenim osobama			
Biograd n/m	306	237	69	2	67	102	3	99
Gračac	387	279	108	6	102	188	9	179
Obrovac	343	281	62	3	59	92	3	89
Pag	106	76	30	1	29	44	1	43
Zadar	2793	2185	608	10	598	842	10	832
OSJEČKO-BARANJSKA	4068	3016	1052	34	1018	1559	35	1524
Beli Manastir	350	256	94	3	91	138	3	135
Donji Miholjac	223	152	71	3	68	109	3	106
Đakovo	511	364	147	10	137	209	10	199
Našice	467	351	116	4	112	174	4	170
Osijek	2112	1602	510	11	499	764	12	752
Valpovo	405	291	114	3	111	165	3	162
ŠIBENSKO-KNINSKA	2689	2138	551	21	530	815	23	792
Drniš	182	149	33	2	31	55	3	52
Knin	543	428	115	6	109	175	7	168
Vodice	192	154	38	0	38	55	0	55
Šibenik	1772	1407	365	13	352	530	13	517
VUKOVARSKO-SRJEMSKA	2282	1721	561	21	540	829	22	807
Vinkovci	1354	993	361	8	353	555	9	546
Vukovar	386	315	71	5	66	98	5	93
Ilok	68	49	19	0	19	27	0	27
Županja	363	283	80	7	73	111	7	104
Drenovci	111	81	30	1	29	38	1	37
SPLITSKO-DALMATINSKA	10222	8434	1788	67	1721	2553	75	2478
Brač	216	168	48	2	46	71	2	69
Hvar	172	135	37	2	35	62	2	60
Imotski	442	321	121	3	118	206	3	203
Makarska	786	639	147	6	141	214	7	207
Omiš	609	461	148	4	144	199	4	195
Sinj	830	655	175	11	164	275	13	262

Policijske uprave i policijske postaje	Prometne nezgode					Nastradale osobe		
	Ukupno	Samo s materijalnom štetom	S nastradalim osobama			Ukupno	Poginulo	Ozlijeđeno
			Svega	S poginulim osobama	S ozlijeđenim osobama			
Split	6450	5514	936	29	907	1279	34	1245
Trogir	592	438	154	10	144	214	10	204
Vis	45	35	10	0	10	16	0	16
Vrgorac	80	68	12	0	12	17	0	17
ISTARSKA	6506	5265	1241	36	1205	1764	40	1724
Buje	417	362	55	1	54	92	1	91
Umag	648	536	112	2	110	154	2	152
Buzet	165	139	26	2	24	34	2	32
Labin	565	434	131	4	127	192	4	188
Pazin	422	317	105	4	101	151	6	145
Poreč	1356	1079	277	7	270	381	7	374
Pula	2358	1953	405	12	393	553	13	540
Rovinj	575	445	130	4	126	207	5	202
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	2157	1676	481	15	466	683	15	668
Ston	141	100	41	3	38	62	3	59
Dubrovnik	1249	964	285	9	276	393	9	384
Korčula	181	135	46	0	46	66	0	66
Lastovo	12	11	1	0	1	2	0	2
Metković	372	301	71	3	68	104	3	101
Ploče	202	165	37	0	37	56	0	56
MEĐIMURSKA	1253	901	352	10	342	465	10	455
Čakovec	1253	901	352	10	342	465	10	455

PROMETNE NESREĆE S POGINULIM OSOBAMA KOJE SU PROUZROČILI MLADI VOZAČI I NJIHOVE POSLJEDICE U 2002. GODINI

Problem mladih vozača i njihovog sudjelovanja u najtežim prometnim nezgodama nije obilježje samo naše zemlje, već se s tim problemom susreće gotovo cijeli razvijeni svijet. To svakako ne može biti utjeha s kojom bismo mogli opravdati najteže oblike kršenja prometne discipline i stradavanja mladih u prometu, posebice kada se radi o njihovom smrtnom stradavanju.

Nažalost, problemu stradavanja mladih u prometu, posebno vozača, ne pridaje se dostatna pozornost u našem društvu. Nekoliko redaka u tisku nakon nekog tragičnog događaja u kojem sudjeluju mladi, izvješće u elektronskim medijima, pokoja kritika u javnosti, samo su usamljeni primjeri zabrinutosti koji se vrlo brzo izgube u svakodnevnici ukupnih događanja. Nakon toga, sve ponovno krene svojim ustaljenim tijekom.

Istina, taj problem nije moguće riješiti u kratkom vremenskom razdoblju. jer zahtijeva sustavno i ustrajno djelovanje svih subjekata koji brinu o sigurnosti prometa na cestama. Kako se radi o mladim ljudima, koji svojim nepromišljenim postupcima u prometu dovode u opasnost živote i zdravlje, u prvom redu samih sebe, a onda i drugih ljudi, svrha ovog osvrtu jest da nekoliko osnovnih sigurnosnih pokazatelja budu polazište za mjere i postupke kojima bi svrha bila smanjiti broj teških prometnih nezgoda, a time i tragičnih posljedica kojih je uzrok neodgovorno ponašanje neiskusnih vozača.

Stanje sigurnosti u prometu u 2002. godini

Prije analize stradavanja mladih u prometu, valja istaknuti opće podatke o stradavanju na cestama u Republici Hrvatskoj. Tako se u 2002. dogodilo ukupno 86 611 prometnih nezgoda što je u odnosu na prethodnu godinu 4700 prometnih nezgoda ili 5.7 posto više. Od tog broja, 17 071 prometna nezgoda bila je s ozlijeđenima osobama, što je za 1421 ili 9.4 posto, nezgoda više nego u 2001. godini.

U 69 540 prometnih nezgoda zabilježena je samo materijalna šteta, što je u odnosu na 2001. godinu više za 3285 nezgoda ili 5 posto. (tablica 1)

Tablica 1

Brojčani pokazatelji o prometnim nezgodama

	2001.	2002.	Usporedba '02. i '01.g.	
			razlika	%
PROMETNE NEZGODE				
U K U P N O	81 911	86 611	4 700	5,7%
S NASTRADALIMA	15 656	17 071	1 415	9,0%
- s poginulima	577	571	- 6	-1,0%
- s ozlijeđenima	15 079	16 500	1 421	9,4%
S MATERIJALNOM ŠTETOM	66 255	69 540	3 285	5,0%

U tim je nezgodama nastradalo ukupno 24 550 osoba, što je za 8 posto više nastradalih osoba nego u 2001. godini. Određeno zadovoljstvo možemo naći u podatku o strukturi težine stradanja: broj poginulih osoba je smanjen za 20 osoba ili 3,1 posto, a broj teško ozlijeđenih za 127 osoba ili 2,8 posto. Samo je broj lako ozlijeđenih veći za 11,2 posto. (tablica 2)

Tablica 2

Brojčani pokazatelji o stradanju u prometnim nezgodama

	2001.	2002.	Usporedba '02. i '01.g.	
			razlika	%
NASTRADELE OSOBE				
U K U P N O	22 740	24 550	1 810	8,0%
POGINULO	647	627	- 20	-3,1%
OZLIJEĐENO	22 093	23 923	1 830	8,3%
- teško	4 604	4 477	- 127	-2,8%
- lakše	17 489	19 446	1 957	11,2%

Stradavanje mladih vozača u 2002. godini

Prije svega valja naglasiti što razumijeva pojam "mladi vozači". To su osobe od 18 do navršениh 24 godine života koje posjeduju valjanu vozačku dozvolu za upravljanje vozilom na motorni pogon.

U 2002. od ukupno 571 prometne nezgode s poginulim osobama, mladi su vozači prouzrokovali njih 157, što je 27.5 posto od ukupnog broja takvih nezgoda. U njima je poginulo 179 osoba ili 28.5 posto svih poginulih. Zabrinjava podatak da je 37 mladih vozača ili u 23.6 posto nezgoda s poginulima bilo pod utjecajem alkohola. Poginula su 64 mlada vozača, odnosno 35.8 posto od broja poginulih u nezgodama koje su prouzrokovali.

Potrebno je naglasiti da se broj najtežih prometnih nezgoda, odnosno nezgoda s poginulim osobama koje su prouzrokovali mladi vozači početkom prošle godine kretao od 30 do 40 posto mjesečno. U svibnju ove godine, nakon dugo vremena, taj postotak je sveden na oko 20 posto, u lipnju su uzrokovali 24 posto takvih nezgoda, a u srpnju 22 posto. U kolovozu je taj udio bio gotovo 30 posto, da bi u rujnu i listopadu opet pao na 22 posto. U studenom je postotak ponovno narastao, na čak 33 posto, da bi u prosincu ponovno pao na 21,4 posto. (tablica 3, grafikon 1 i 2)

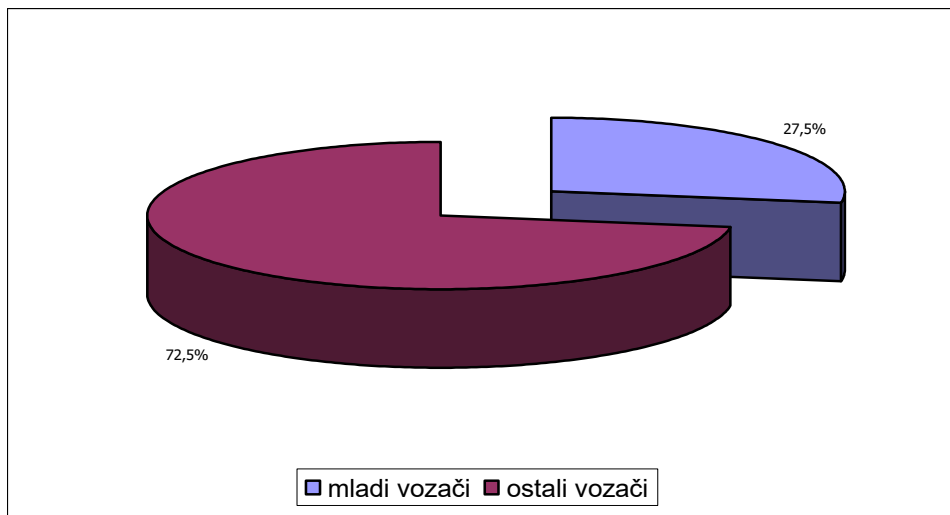
Tablica 3

Mladi vozači u prometnim nezgodama s poginulim osobama u 2002.

	UKUPAN BROJ NEZGODA S POGINULIM OSOBAMA	UKUPAN BROJ POGINULIH OSOBA	BROJ NEZGODA S POGINULIM OSOBAMA KOJE SU PROUZROKOVALI MLADI VOZAČI	% OD UKUPNOG BROJA NEZGODA	BROJ MLADIH VOZAČA POD UTJECAJEM ALKOHOLA	UTJECAJ ALKOHOLA (% OD BROJA NEZGODA KOJE SU PROUZROKOVALI)	BROJ POGINULIH OSOBA U TIM NEZGODAMA	% OD UKUPNOG BROJA POGINULIH	BROJ POGINULIH MLADIH VOZAČA	% OD BROJA POGINULIH OSOBA U TIM NEZGODAMA
SIJEČANJ	40	44	11	27,5	4	36,4	15	34,1	3	20,0
VELJAČA	37	38	15	40,5	5	33,3	15	39,5	4	26,7
OŽUJAK	50	58	21	42,0	2	9,5	26	44,8	11	42,3
TRAVANJ	29	31	9	31,0	3	33,3	9	29,0	2	22,2
SVIBANJ	45	47	10	22,2	1	10,0	11	23,4	5	45,5
LIPANJ	50	63	12	24,0	3	25,0	19	30,2	6	31,6
SRPANJ	54	60	12	22,2	3	25,0	12	20,0	6	50,0
KOLOVOZ	59	62	17	28,8	5	29,4	19	30,6	11	57,9
RUJAN	66	69	15	22,7	3	20,0	16	23,2	5	31,3
LISTOPAD	58	63	13	22,4	3	23,1	15	23,8	4	26,7
STUDENI	41	47	13	31,7	4	30,8	13	27,7	5	38,5
PROSINAC	42	45	9	21,4	1	11,1	9	20,0	2	22,2
UKUPNO	571	627	157	27,5	37	23,6	179	28,5	64	35,8

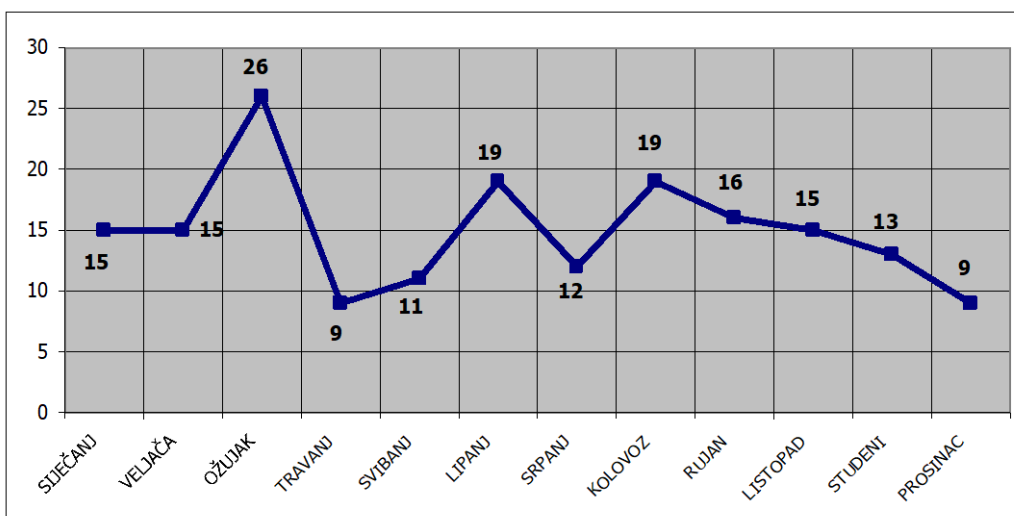
Grafikon 1

Broj i udjel prometnih nezgoda s poginulim osobama koje su prouzrokovali mladi vozači

Grafikon 2

Poginule osobe u prometnim nezgodama koje su prouzrokovali mladi vozači po mjesecima u 2002. godini

Spomenemo li i podatke o teškim nesrećama mladih vozača u 2001., u kojoj su od ukupno 577 prometnih nezgoda s poginulim osobama mladi vozači prouzrokovali 122 ili 21,1 posto, te da je u tim nezgodama poginulo 140 mladih osoba ili 21,6 posto od svih poginulih, a 30 je mladih vozača ili u 25,6 posto nezgoda s poginulima, bilo pod utjecajem alkohola, ne mora se posebno naglašavati ozbiljnost problema mladih i njihova sudjelovanja u prometu.

Da bi barem djelomice ublažila teške posljedice za mlade sudionike u prometu, prometna policija poduzela je određene preventivno-represivne akcije koje su pridonijele znatnom smanjenju stradavanja. To potvrđuje akcija "Mladi vozači", provedena u sklopu Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa u svibnju prošle godine koja je i dala prve pozitivne rezultate. Istina, s vremenom, njezin je učinak ipak oslabio. (tablica 3)

Sve to govori o potrebi neposustajanja u promicanju poželjnog ponašanja u prometu među mladim vozačima, ali u tomu policija ne smije ostati usamljena.

Najčešće pogreške prometnih nezgoda

Uvjerljivo najčešća pogreška mladih vozača zbog koje se događaju najteže prometne nezgode je *nepropisna ili neprilagođene brzina*. Ona je bila uzrok u 116 ili 73,9 posto prometnih nezgoda. U njima je poginulo 135 ili 75,4 posto svih poginulih u prometnim nezgodama koje su skrivili mladi vozači. Ostatak se odnosi na ostale pogreške vozača.

Pogledamo li vrste prometnih nezgoda, najčešće je riječ o slijetanjima s kolnika. Slijetanja je bilo u 53 nezgode ili 33,8 posto u kojima su poginule 73 osobe ili 41 posto poginulih.

Zaključak

Unatoč pozitivnom trendu smanjenja ukupnog broja poginulih osoba u prometu na našim cestama, problem stradavanja mladih u prometu sve je izraženiji i upozorava na potrebu uključivanja svih subjekata koji brinu o sigurnosti prometa na našim cestama.

Stoga uz izmjenu zakonske regulative koja se odnosi na mlade vozače potrebno je neprekinuto djelovati na suzbijanju neprihvatljivog ponašanja koje nije svojstveno samo u prometu, nego i u drugim društvenim zbivanjima gdje je ta dobna skupina u većoj mjeri prisutna. Rješavanje tog problema trebalo bi u prvom redu uključiti roditelje, stručne ustanove i širu društvenu zajednicu kako bi barem djelomice suzbilo devijantno ponašanje mladih u prometu.

Iako za pozitivne učinke treba puno truda i duže vremensko razdoblje, navedeni podaci o stradavanju mladih u prometu moraju biti opravdan razlog za zabrinutost i ozbiljna opomena da već sada moramo sustavno i ozbiljno pristupiti rješavanju tog problema.

